

No. 34023

**FINLAND
and
KUWAIT**

**Agreement for the promotion and protection of investments.
Signed at Kuwait on 10 March 1996**

Authentic texts: Finnish, Arabic and English.

Registered by Finland on 28 August 1997.

**FINLANDE
et
KOWEÏT**

Accord relatif à la promotion et à la protection des investissements. Signé à Koweït le 10 mars 1996

Textes authentiques : finnois, arabe et anglais.

Enregistré par la Finlande le 28 août 1997.

[FINNISH TEXT — TEXTE FINNOIS]

SOPIMUS SUOMEN TASAVALLAN JA KUWAITIN VALTION VÄLILLÄ SIOJITUSTEN EDISTÄMISESTÄ JA SUOJELEMISESTA

Suomen tasavallan hallitus ja Kuwaitin valtion hallitus, joita seuraavassa kutsutaan "sopimusvaltioiksi",

haluavat tehostaa taloudellista yhteistyötä molempien sopimusvaltioiden välillä; pyrkivät luomaan suotuisat edellytykset toisen sopimusvaltion sijoittajien sijoituksille toisen sopimusvaltion alueella;

tiedostavat, että sellaisten sijoitusten edistäminen ja suojeleminen hyödyttää taloudellisia aloitteita ja lisää hyvinvointia molemmissa sopimusvaltioissa: ja

ovat sopineet seuraavaa:

I artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa, ellei asiayhteydestä muuta ilmene:

1. Käsite "sijoitus" tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, joka on toisen sopimusvaltion sijoittajan välittömässä tai epäsuorassa omistuksessa tai hallinnassa ja sijoitettuna toisen sopimusvaltion alueelle tämän sopimusvaltion lakien ja määräysten mukaisesti. Se tarkoittaa erityisesti, mutta ei pelkästään

a) kiinteätä ja irtainta omaisuutta samoin kuin esineoikeuksia kuten kiinnityksiä, pantti- ja pidätysoikeuksia, käyttöoikeuksia sekä vastaavia oikeuksia mukaan lukien leasing-sopimuksella vuokrattu omaisuus;

b) osakkeita, osuuksia ja yhtiöiden debenttuureja tai muita oikeuksia tai osuuksia mainituissa yhtiöissä, sopimusvaltion tai sen sijoittajan liikkeeseen laskemia lainoja ja arvopapereita sekä uudelleen sijoittamista varten jakamatta jätettyä tuottoa;

c) oikeutta rahan tai mihin hyvänsä suoritukseen, jolla on taloudellista arvoa;

d) oikeuksia henkiseen ja teolliseen omaisuuteen mukaan lukien, vaan ei niihin rajoitettuna, tekijänoikeudet, tavaramerkit, patentit, teolliset mallioikeudet, tekniset valmistusmenetelmät, osaaminen, liikesalaisuudet, toiminimet, goodwill ja muut vastaavat oikeudet;

e) toimilupia, jotka perustuvat lakiin tai sopimukseen, sekä lain nojalla myönnettyjä lisenssejä ja lupia, mukaan lukien oikeudet etsiä, jalostaa, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja, sekä oikeuksia valmistaa, käyttää ja myydä tuotteita.

2. Muutos muodossa, jossa varallisuudet on sijoitettu tai uudelleensijoitettu, ei vaikuta niiden luonteeseen sijoituksina.

3. Käsite "sijoittaja" tarkoittaa

a) luonnollista henkilöä, jolla on sopimusvaltion kansalaisuus sen lakien mukaisesti; ja

b) oikeushenkilöä, molempien sopimusvaltioiden osalta, mukaan lukien sopimusvaltion hallitus ja yksikkö, joka on perustettu ja tunnustettu oikeushenkilöksi sopimusvaltion lakien mukaisesti kuten laitokset, kehitysrahastot, yritykset, toimistot, osuuskunnat, yhtymät, yhteenliittymät, viranomaiset, rahastot, yhtiöt, liikkeet, liike- tai tuotantolaitokset, järjestöt ja taloudelliset yhdistykset tai vastaavat yksiköt siitä riippumatta, onko niiden vastuu rajoitettu vai ei; sekä yksikkö, joka on perustettu sopimusvaltion toimivallan ulkopuolelle oikeushenkilönä ja jossa sopimusvaltiolla tai sen kansalaisella taikka sen toimivallan mukaisesti perustetulla oikeushenkilöllä on määräävä osuus.

4. Käsitteet "omistaa" ja "hallita" tarkoittavat myös sellaista omistamista tai hallintaa, jota toteuttavat tytäryhtiöt tai sivuliikkeet siitä riippumatta, missä ne sijaitsevat.

5. Käsite "tuotto" tarkoittaa sijoituksen tuottamaa rahaa ja erityisesti, mutta ei pelkästään, voittoja, korkoja, pääomatuoja, osinkoja, rojalteja, maksuja sekä suorituksia tavaroina.

6. Käsite "alue" tarkoittaa sopimusvaltiolle kansainvälisen oikeuden mukaisesti kuuluvia maa- ja merialueita mukaan lukien aluevesien ulkopuoliset, kansainvälisen oikeuden nojalla sopimusvaltion laeissa määritetyt alueet, joilla sopimusvaltio harjoittaa täysivaltaisia oikeuksia tai tuomiovaltaa.

7. Käsite "liitännäiset toiminnot" tarkoittaa seuraavassa luetteluja toimintoja, mutta ei rajoitu niihin. Toiminnot sallitaan sopimusvaltion lakien ja määräysten mukaisesti:

a) sivuliikkeiden, edustustojen ja toimistojen sekä muiden yritystoiminnan harjoittamiseen tarvittavien edellytysten perustaminen, valvonta ja ylläpito;

b) yhtiöiden muodostaminen, yhtiöiden ja niiden osuuskien tai omaisuuden hankkiminen, muodostettujen tai hankittujen yhtiöiden johtaminen, hallinta, ylläpito, käyttö, hyödyntäminen ja laajentaminen, myyminen, lopettaminen, purkaminen tai muuten niistä päättäminen;

c) sijoituksiin liittyvien sopimusten tekeminen, toteuttaminen ja toimeenpano;

d) kaikenlaisen omaisuuden hankkiminen, omistaminen, käyttäminen ja luovuttaminen kaikin laillisin keinoin;

e) varojen lainaaminen paikallisilta rahoilajiltaan, kuten myös osakkeiden tai osuuskien hankkiminen ja liikkeeseen laskeminen paikallisilla rahamarkkinoilla sekä ulkomaisen valuutan hankkiminen sijoitusten käyttämiseksi.

2 artikla

Sijoitusten edistäminen

1. Sopimusvaltiot rohkaisevat alueellaan toisen sopimusvaltion sijoittajien sijoituksia ja sallivat nämä sijoitukset ja niihin liittyvät toiminnot lakiensa ja määräystensä puitteissa. Sen tulee taata toisen sopimusvaltion sijoittajille ja sijoituksille oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu.

2. Sopimusvaltiot pyrkivät ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin taatakseen asianmukaiset edellytykset, kannusteet ja muut puitteet toisen sopimusvaltion sijoittajien sijoitusten edistämiseksi.

3. Sopimusvaltion sijoittajilla on oikeus kääntyä toisen sopimusvaltion asianomaisten viranomaisten puoleen toimintaedellytyksiä, kannusteita ja muita edistämisen muotoja koskevissa asioissa ja toisen sopimusvaltion tulee pyrkiä takaamaan sellaisille sijoittajille kaikki se tuki, yhteistyö, hyväksyminen, toimitukset ja oikeudet siinä laajuudessa ja sellaisin ehdoin kuin saman sopimusvaltion laeissa ja määräyksissä on säädetty.

4. Sopimusvaltiot neuvottelevat määrääjain keskenään sopivaksi katsomallaan tavalla sijoitusmahdollisuuksien edistämiseksi ja helpottamisesta alueillaan.

5. Sopimuspuolten sijoittajilla on oikeus ottaa palvelukseen ylin johto ja tekninen henkilöstö valintansa mukaan riippumatta kansallisuudesta, ja tässä suhteessa sopimusvaltiot tarjoavat kaikki tarvittavat helpotukset niissä puitteissa kuin sen lait ja määräykset sallivat. Sopimusvaltiot tutkivat kansallisen lainsäädäntönsä puitteissa hyvässä hen-

nessä ja suhtautuvat myötämielisesti maahan pyrkivien ja sopimusvaltion alueella sijoitukseen liittyen tilapäisesti oleskelevien ulkomaalaisten tarpeellisia muodollisuuksia tarkoitaviin anomuksiin.

6. Kun sijoituksiin liittyy henkilöiden tai tavaroiden kuljetuksia, sopimusvaltiot helpottavat toisen sopimusvaltion yritysten tällaisia kuljetuksia siinä laajuudessa kuin se on luvallista asianomaisten lakien ja määräysten mukaan.

3 artikla

Sijoitusten suojele

1. Sopimusvaltion sijoittajien sijoitukset nauttivat toisen sopimusvaltion alueella täyttä suojaa ja turvaa kansainvälisen oikeuden ja tämän sopimusten määräysten mukaisesti. Sopimusvaltiot eivät saa omalla alueellaan mielivaltaisilla tai syrjivillä toimenpiteillä haitata toisen sopimusvaltion sijoittajien sijoituksiin liittyvää johtamista, ylläpitoa, käyttöä, hyödyntämistä tai muuta liitännäistä toimintaa.

2. Sopimusvaltiot julkistavat kaikki lait, määräykset, hallinnolliset säännöt ja menettelyohjeet, jotka liittyvät tai välittömästi vaikuttavat sen alueella toisen sopimusvaltion sijoittajien sijoituksiin.

3. Sijoitusten tultua perustetuksi niille ei sopimusvaltiossa saa asettaa ylimääräisiä suoritusvaatimuksia, jotka estävät niiden laajenemista tai ylläpitoa, jotka vaativat tai vahvistavat sitoutumista tuotettujen tavaroiden vientiin ulkomaille tai määräävät, että tavarat tai palvelut on hankittava paikallisesti, taikka jotka asettavat muita vastaavia lisävaatimuksia tai -rajoituksia.

4. Sopimusvaltiot tunnustavat, että toisen sopimusvaltion sijoittajien sijoituksille suotuisan toimintaympäristön ylläpitämiseksi alueellaan sen on huolehdittava toimivista keinoista esittää vaatimuksia ja toteuttaa sijoituksiin liittyviä oikeuksia. Sopimusvaltio takaa toisen sopimusvaltion sijoittajille oikeuden saada asiansa oikeudellisten ja hallinnollisten tuomioistuinten sekä viranomaisten käsittelyyn ja kaikkiin muihin elimiin, jotka harjoittavat oikeudellista valtaa, sekä oikeuden ottaa palvelukseensa valitsemansa henkilöt, jotka muutoin täyttävät oikeuspaikan sovellettavien lakien ja määräysten vaatimukset sijoituksiaan koskevien vaateiden esittämisestä ja oikeuksien toteuttamisesta.

5. Sopimusvaltion sijoittajien sijoituksiin ei saa kohdistaa pakko-ottoa, takavarikointia tai vastaavia toimenpiteitä muutoin kuin asianomaisin laillisin menettelytavoimin.

4 artikla

Sijoitusten kohtelu

1. Sopimusvaltiot myöntävät alueellaan toisen sopimusvaltion sijoittajien sijoituksille ja niihin liittyville liitännäisille toiminnoille oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun. Tämä kohtelu ei saa olla vähemmän suosiollista kuin se kohtelu, jonka sopimusvaltio vastaavissa tilanteissa myöntää omien sijoittajiensa taikka kolmannen valtion sijoittajien sijoituksille tai liitännäisille toiminnoille, sen mukaan mikä on sijoittajalle edullisinta.

2. Sopimusvaltiot myöntävät toisen sopimusvaltion sijoittajien sijoituksille ja liitännäisille toiminnoille korvausten, rahansiirtojen, tuottojen, johtamisen, ylläpitämisen, käytön, hyödyntämisen, hankinnan tai luovuttamisen suhteen kohtelun, joka ei ole vähemmän suosiollinen kuin kohtelu, jonka se myöntää omille sijoittajilleen tai kolmansien valtioiden sijoittajille, sen mukaan mikä on sijoittajalle edullisinta.

3. Tämän artiklan määräyksiä, jotka koskevat sopimusvaltion omille sijoittajille tai kolmansien valtioiden sijoittajille myöntämää suosiollisinta kohtelua, ei saa tulkita niin, että ne velvoittaisivat sopimusvaltion ulottamaan toisen sopimusvaltion sijoittajille hyödyn kohtelusta, edusta tai etuoikeudesta, joka johtuu

a) tulliunionista, talousliitosta, vapaakauppa-alueesta, rahaliitosta tai vastaavasta kansainvälisestä sopimuksesta tai muusta alueellisestä yhteistyöjärjestelystä, jossa jompikumpi sopimusvaltio on osapuolena, tai

b) kansainvälisestä tai alueellisesta sopimuksesta tai vastaavasta järjestelystä, joka liittyy kokonaan tai osittain verotukseen taikka kotimaiseen lainsäädäntöön, joka liittyy kokonaan tai osittain verotukseen.

4. Sopimusvaltiot eivät saa kohdistaa toisen sopimusvaltion sijoittajiin pakottavia toimenpiteitä, jotka määräävät tai rajoittavat materiaalien, energian, polttoaineen tai tuotantovälineiden hankintaa, kuljetusta tai toimintaa taikka rajoittavat tuotteiden markkinointia tai vaikuttavat syrjivästi toisen sopimusvaltion sijoittajien sijoituksiin omien sijoittajien sijoitusten hyväksi, ellei toimenpiteitä voida pitää elintärkeinä yleisen järjestyksen tai julkisen terveydenhuollon kannalta.

5 artikla

Vahinkojen ja menetysten korvaaminen

1. Milloin sopimusvaltion sijoittajien sijoituksille aiheutuu vahinkoja tai menetyksiä

sodasta, muusta aseellisesta selkkauksesta, kansallisesta hätätilasta, vallankumouksesta, kansannoususta, kapinasta tai vastaavista tapahtumista toisen sopimusvaltion alueella, tämän toisen sopimusvaltion tulee myöntää ennalleen palauttamisen, korvauksen, vastikkeen tai muun järjestelyn suhteen sellainen kohtelu, jonka sopimusvaltio myöntää omien sijoittajiensa taikka minkä tahansa kolmannen valtion sijoittajien sijoituksille, sen mukaan mikä on sijoittajalle edullisinta.

2. Sen estämättä, mitä 1 kappaleessa on määrätty, sopimusvaltion sijoittajat, jotka mainitun kappaleen tarkoittamissa tilanteissa ovat kärsineet vahinkoa tai menetyksiä toisen sopimusvaltion alueella johtuen

a) viranomaisten tai asevoimien suorittamasta omaisuuden pakko-otosta: tai

b) asevoimien tai viranomaisten suorittamasta omaisuuden tuhoamisesta, joka ei tapahtunut taistelutoimissa tai joka ei ollut tilanteen pakottama.

saavat välittömän, tosiasiallisen ja tehokkaan korvauksen vahingoista ja menetyksistä, jotka ovat aiheutuneet pakko-oton aikana tai seurauksena omaisuuden tuhoamisesta. Tästä aiheutuvat maksut suoritetaan vaihdettavassa valuutassa ja ne ovat viipymättä vapaasti siirrettävissä.

3. Tämän artiklan sekä 6 ja 7 artiklan tarkoittama ehto "viipymättä" katsotaan tulleen täytetyksi, kun korvaus tai siirto on suoritettu siinä ajassa, joka tarvitaan normaalien pankkisiirtojen toteuttamiseen. Tämä aika alkaa siitä päivästä, jolloin vaatimus esitetään, eikä se missään tapauksessa saa olla yhtä kuukautta pitempi.

6 artikla

Kansallistaminen tai pakkolunastaminen

1.

a) Sopimusvaltion sijoittajien sijoituksia ei saa kansallistaa, pakkolunastaa eikä niihin toinen sopimusvaltio saa kohdistaa muita toimenpiteitä, joilla on vastaava vaikutus kuin kansallistamisella tai pakkolunastamisella (joista seuraavassa käytetään yhteistä ilmausta "pakkolunastus") paitsi sopimusvaltion yleisen edun vuoksi, joka liittyy sisäisiin tarpeisiin, sekä välitöntä, riittävää ja tosiasiallista korvausta vastaan, ehdolla, että sellaisiin toimenpiteisiin ryhdytään ketään syrjimättä, asianmukaisia laillisia muotoja noudattaen yleisesti sovellettavan paikallisen lain määräysten mukaisesti.

b) Tällaisen korvauksen tulee olla sen mukainen kuin pakkolunastetun omaisuuden oikeudenmukainen markkina-arvo oli siihen

aikaan, kun päätös pakkolunastamisesta julkistettiin tai kun se tuli yleiseen tietoisuuteen, sen mukaan kumpi tuli aikaisemmin. Milloin oikeudenmukaista markkina-arvoa ei voida täsmällisesti todeta, määrätään korvaus oikeudenmukaisuuden periaatteella ottaen huomioon mm. sijoitettu pääoma, uushankinta-arvo, arvostus, juoksevat tuotot, goodwill ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Siinä tapauksessa, että korvauksen maksu viipyy, on korvaukselle suoritettava käypää kaupallista korkoa, joka ei kuitenkaan missään tapauksessa saa olla alempi kuin sovellettava LIBOR-korko, laskettuna pakkolunastuspäivästä maksupäivään. Lopullisesti vahvistetun korvauksen määrä on viipymättä suoritettava sijoittajalle vaihdettavassa valuutassa ja sallittava vapaasti siirtää ilman viivytystä.

c) Milloin sopimusvaltio pakkolunastaa sijoituksia oikeushenkilöltä, joka on perustettu tai saanut toimiluvat voimassa olevan lain mukaisesti sen alueella ja jossa toisen sopimusvaltion sijoittajat omistavat osakkeita, osuuksia, debenttuureja tai muita oikeuksia tai osuuksia, on sopimusvaltion taattava, että sellaiset sijoittajat saavat välittömän, riittävän ja tosiasiallisen korvauksen. Korvaus määrätetään ja maksetaan tämän kappaleen b-kohdan määräysten mukaisesti.

2. Toimenpiteiden kohteeksi joutuneella sijoittajalla on, menettämättä tämän sopimuksen 9 artiklan mukaisia etujaan, oikeus saada pakkolunastuksen toimittaneen sopimusvaltion lakien mukaisesti saman sopimusvaltion toimivaltaiset viranomaiset tarkistamaan tapauksensa, sijoituksensa arvon määrittämisen ja korvauksen maksamisen 1 kappaleessa määrättyjen periaatteiden mukaisesti.

3. Tämän artiklan määräyksiä sovelletaan myös pakkolunastusta, kansallistamista tai muihin samaa tarkoittaviin suoriin tai epäsuoriin toimenpiteisiin, kuten varojen jäädyttämiseen tai pysäyttämiseen, mielivaltaiseen verottamiseen, yrityksen tai se osan pakkomyyntiin, valtion väliintuloon, sellaisen sijoituksen johtamisen tai siitä määräämisen estämiseen tai riistämiseen taikka toimenpiteeseen, josta seuraa taloudellista menetystä tai vahinkoa, jos tällaisen toimenpiteen vaikutukset ovat verrattavissa pakkolunastukseen.

4. Tämän artiklan periaatteiden ja määräysten mukaisiin korvauksiin on oikeus myös silloin, kun sopimusvaltion väliintulo kohdistuu yhtiöön, jossa toisen sopimusvaltion sijoittajilla on sijoituksia, ja väliintulo on oleellisesti haitannut sijoitusta.

7 artikla

Maksujen siirto

1. Sopimusvaltiot vakuuttavat, että niiden vieraita valuuttoja koskeva lainsäädäntö perustuu pääoman vapaan liikkuvuuden periaatteelle ja että sijoituksiin liittyvien maksujen siirto on vapaata. Siirrot käsittävät erityisesti, vaikka eivät yksinomaan

a) pääoman ja lisäerät sijoituksen ylläpitämiseksi tai lisäämiseksi;

b) tuotot;

c) velkojen maksun;

d) rojalit ja maksut 1 artiklan 1 d-kohdassa tarkoitetuista oikeuksista;

e) sijoituksen tai se osan myymisestä tai lopettamisesta syntyneet saatavat;

f) ulkomailta palkatun, sijoituksen liittyvän toisen sopimusvaltion tai kolmannen valtion kansalaisten käyttämättömät ansiot ja muut palkkiot;

g) sijoituksen johtamiseen ja ylläpitämiseen käytetyt rahamäärät;

h) 5 ja 6 artikloissa tarkoitettavat korvaukset;

i) 8 artiklassa tarkoitettavat maksut;

j) riitojen ratkaisemisesta aiheutuvat maksut.

2. Maksujen siirrot 1 kappaleen mukaisesti suoritetaan viipymättä vaihdettavassa valuutassa käypään kurssiin.

3. Siirrot suoritetaan siirrettävän valuutan siirtopäivänä vallitsevaan välittömästi tapahtuvien suoritusten markkinakurssiin. Ulkomaisen vaihtokurssin puuttuessa sovellettava kurssi on viimeinen ostokurssi erityisnosto-oikeuksille (SDR) tai Yhdysvaltojen dollareille, sen mukaan kumpi on edullisempi sijoittajalle.

8 artikla

Sijaantulo

1. Jos sopimusvaltio, sen valtuuttama elin taikka sopimusvaltiossa, joka ei ole sijoittaja, muodostettu yhtiö tai yritys (korvaava osapuoli), suorittaa maksun vakuuden tai takauksen perusteella, jonka se on myöntänyt toisen sopimusvaltion (isäntävaltio) alueella olevan sijoituksen tai sen tuottojen suhteen, taikka muuten saa sellaisen sijoituksen oikeuksia ja vaateita sijoittajan täydellisen tai osittaisen tappion seurauksena, isäntävaltio tunnustaa

a) mainitusta sijoituksesta johtuvien oikeuksien ja vaateiden siirtymisen korvaavalle osapuolelle lain tai laillisen siirron kautta; ja

b) että korvaava osapuoli on sijaantulon nojalla oikeutettu harjoittamaan niitä oikeuksia ja toteuttamaan niitä vaateita edeltäjänsä vaateiden tai alkuperäisen sijoittajan oikeuksien laajuudessa.

2. Korvaavalla osapuolella on kaikissa olosuhteissa oikeus

a) samaan kohteluun oikeuksien ja vaateiden osalta, jotka se on saanut edellä 1 kappaleessa tarkoitetun siirron perusteella ja

b) kaikkiin maksuihin jotka on saatu näiden oikeuksien ja vaateiden nojalla

kuin alkuperäisellä sijoittajalla oli oikeus saada tämän sopimuksen nojalla asianomaisen sijoitusten ja niihin liittyvien tuottojen osalta.

9 artikla

Sopimusvaltion ja sijoittajan välisten sijoituksia koskevien riitojen ratkaiseminen

1. Sopimusvaltion ja toisen sopimusvaltion sijoittajan välinen riita, joka koskee jälkimmäisen sijoitusta edellisen alueella, on, elleivät riidan osapuolet kirjallisesti muuta sovi, ratkaistava tämän artiklan seuraavien määräysten mukaisesti.

2. Riita on mikäli mahdollista ratkaistava sovinnollisesti riidan osapuolten kesken.

3. a) Mikäli riitaa ei siten voida ratkaista kuuden kuukauden kuluttua siitä päivästä lukien, jolloin jompikumpi riidan osapuoli vaati sovinnollista ratkaisua, on riita alistettava sovittelu- tai välimiesmenettelyyn sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainväliselle ratkaisukeskukselle (keskus) Washingtonissa 18 päivänä maaliskuuta 1965 valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemisesta tehdyn yleissopimuksen (Washingtonin yleissopimus) sekä keskuksen määräysten ja sääntöjen mukaisesti.

b) Jompikumpi riidan osapuoli voi panna vireille menettelyn keskuksessa osoittamalla sitä tarkoittavan vaatimuksen keskuksen pääsihteerille niin kuin Washingtonin yleissopimuksen 28 ja 36 artiklassa määrätään; mikäli riidan osapuolet ovat eri mieltä siitä, onko sovittelu- vai välimiesmenettely soveliaampi, on osapuolena olevalla sijoittajalla oikeus valita.

c) Kumpikin riidan osapuoli suostuu täten siihen, että riidat alistetaan keskuksen ratkaistavaksi sovittelu- tai välimiesmenettelyssä.

d) Keskuksessa tämän artiklan mukaisesti vireillepantujen menettelyjen suhteen yhtäältä, joka on perustettu sopimusvaltion lainsäädännön mukaisesti ja joka välittömästi ennen riidan syntymistä on toisen sopimus-

valtion sijoittajan hallinnassa, kohdellaan Washingtonin yleissopimuksen 25 artiklan 2 kappaleen b-kohdan tarkoittamassa suhteessa mainitun toisen sopimusvaltion sijoittajana.

e) Kumpikaan sopimusvaltio ei saa käyttää diplomaattista suojeleuoikeutta tai esittää kansainvälistä vaatimusta riidassa, joka on alistettu keskukselle, ellei toinen sopimusvaltio ole jättänyt noudattamatta keskuksen päätöstä sellaisessa riidassa.

Kuitenkaan diplomaattinen suojeleuoikeus tämän alakohdan tarkoittamassa mielessä ei käsitä epävirallista diplomaattista kanssakäymistä, jonka ainoana tarkoituksena on helpottaa riidan ratkaisua.

4. Siinä tapauksessa, että Washingtonin yleissopimus ei olisi sovellettavissa, on riita jommankumman osapuolen vaatimuksesta alistettava ratkaistavaksi välimiesmenettelyssä, joka muodostetaan Yhdistyneiden Kansakuntien Kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) välimiessääntöjen mukaan, ja näitä sääntöjä riidan osapuolet voivat muuttaa (säännöissä tarkoitettu nimittävä viranomainen on keskuksen pääsihteerin).

5. Oikeudenkäynnissä, välimiesmenettelyssä ja kaikissa muissa sopimusvaltion ja toisen sopimusvaltion sijoittajan välistä riitaa koskevissa menettelyissä sopimusvaltio ei saa puolustukseen vedota täysivaltaisuutensa koskemattomuuteen. Vastakanne tai kuitausoikeus ei saa perustua siihen, että kysymyksessä oleva sijoittaja on saanut tai tulee saamaan vakuutusopimuksen perusteella korvausta tai muuta hyvitystä väitetyistä vahingoistaan, kokonaan tai osittain, kolmannelta osapuolelta, julkiselta tai yksityiseltä, mukaan lukien toinen sopimusvaltio, sen paikallisviranomaiset, edustajat ja avustajat elimet.

10 artikla

Sopimusvaltioiden välisten riitojen ratkaiseminen

1. Sopimusvaltioiden väliset riidat tämän sopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta ratkaistaan mikäli mahdollista sovinnollisin neuvotteluin sopimusvaltioiden hallitusten välillä.

2. Mikäli riitaa ei siten voida ratkaista kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, kun sopimusvaltio vaati neuvotteluja, on se jommankumman sopimusvaltion kirjallisesta vaatimuksesta alistettava väliaikaisen välimiesoikeuden ratkaistavaksi tämän artiklan seuraavien määräysten mukaisesti.

3. Välimiesoikeus perustetaan seuraavasti: sopimusvaltiot nimittävät kumpikin yhden jäsenen, ja nämä kaksi jäsentä sopivat kolmannen valtion kansalaisesta puheenjohtajakseen, jonka sopimusvaltioiden hallitukset nimittävät. Nämä jäsenet nimitetään kahden kuukauden kuluessa ja puheenjohtaja kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jolloin sopimusvaltio ilmoitti toiselle sopimusvaltiolle, että sen tarkoituksena on alistaa riita välimiesoikeudelle.

4. Jos edellä 3 kappaleessa mainittuja määräaikoja ei ole noudatettu, kumpikin sopimusvaltio voi, muun järjestelyn puuttuessa, pyytää kansainvälisen tuomioistuimen presidenttiä suorittamaan tarvittavat nimitykset. Jos presidentti on jommankumman sopimusvaltion kansalainen tai jos hän muutoin on estynyt täyttämästä sanottua tehtävää, pyydetään varapresidenttiä tekemään tarvittavat nimitykset. Jos varapresidentti on jommankumman sopimusvaltion kansalainen taikka jos hänkin on estynyt suorittamasta sanottua tehtävää, pyydetään tuomioistuimen virkaiässä lähinnä vanhinta jäsentä, joka ei ole kummankaan sopimusvaltion kansalainen, suorittamaan tarvittavat nimitykset.

5. Välimiesoikeus tekee päätöksensä äänen enemmistöllä. Päätös tehdään kansainvälisen oikeuden soveltuvien sääntöjen mukaisesti, ja se on lopullinen ja molempia sopimusvaltioita sitova. Kumpikin sopimusvaltio vastaa jäsenensä ja edustajiensa kustannuksista välimiesmenettelyssä. Puheenjohtajan kustannuksista samoin kuin kaikista muista kustannuksista vastaavat sopimusvaltiot yhtä suurin osuuksin, ellei välimiesoikeus toisin päättä. Kaikissa muissa suhteissa välimiesoikeus päättää itse omista menettelytavoistaan.

11 artikla

Sopimusvaltioiden väliset suhteet

Tämän sopimuksen määräyksiä noudatetaan siitä riippumatta, onko sopimusvaltioiden välillä olemassa diplomaatti- tai konsulisuhteita.

12 artikla

Muut määräykset

Jos sopimusvaltioiden olemassa oleva lain-säädäntö tai kansainvälisen oikeuden velvoit-

teet, jotka myöhemmin aikaansaadaan sopimusvaltioiden välille tämän sopimuksen lisäksi, sisältävät yleisen tai erityisen järjestelyn, joka takaa toisen sopimusvaltion sijoittajien sijoituksille tai liitännäisille toimintoille suosiollisemman kohtelun, kuin tässä sopimuksessa on määrätty, sellainen järjestely asetetaan tämän sopimuksen edelle niiltä osin, kuin järjestely on tätä sopimusta suosiollisempi.

13 artikla

Sopimuksen soveltaminen

Tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin sekä ennen tämän sopimuksen voimaantuloa että sen jälkeen tehtyihin sopimusvaltion sijoittajien sijoituksiin toisen sopimusvaltion alueella, mutta ei sopimusta koskevaan riitaan, joka on syntynyt, tai sijoitusta koskevaan vaatimukseen, joka on ratkaistu ennen sopimuksen voimaantuloa.

14 artikla

Sopimuksen voimaantulo

1. Sopimusvaltiot ilmoittavat toisilleen tämän sopimuksen voimaantulon perustuslaillisten edellytysten täyttämisestä.

2. Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun jälkimmäinen ilmoitus on vastaanotettu.

15 artikla

Voimassaolo ja päättäminen

1. Tämä sopimus on voimassa kolmekymmentä (30) vuotta ja on sen jälkeen voimassa samanlaisen kauden tai kausia, ellei vuotta ennen alkuperäisen tai jonkin seuraavan jakson päättymistä, jompikumpi sopimusvaltio ilmoita kirjallisesti toiselle sopimusvaltiolle tarkoituksestaan irtisanoa sopimus.

2. Niiden sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen sitä päivää, jolloin tämän sopimuksen irtisanominen tuli voimaan, tämän sopimuksen määräykset ovat voimassa vielä kaksikymmentä (20) vuotta sopimuksen irtisanomispäivästä lukien.

Tämän vakuudeksi molempien sopimusvaltioiden vastaavat edustajat asianmukaisesti siihen valtuutettuina ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty kahtena kappaleena Kuwaitissa 10. päivänä maaliskuuta vuonna 1996, vastaten

20. päivää shawalkuuta vuonna 1416 suomen, arabian ja englannin kielellä, kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset. Tulokintaeroavaisuuksissa on kuitenkin englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Suomen tasavallan
puolesta:

OLE NORRBACK

Kuwaitin valtion
puolesta:

NASSER AL-ROWDAN

مادة ١٠
المدة والإنهاء

(١) تظل هذه الإتفاقية نافذة لمدة ثلاثين (٣٠) عاماً وتستمر نافذة بعد ذلك لمدة أو ندد أخرى مماثلة ما لم تخضع أي من الدولتين المتعاهدتين الدولة المتعاهدة الأخرى لتتامة قبل عام واحد من إنتهاء المدة الأولى أو أية مدة لاحقة من نيتها في إنتهاء الإتفاقية .

(٢) بالنسبة للإستثمارات التي تمت قبل تاريخ سريان الإخطار بإنهاء هذه الإتفاقية . فإن أحكام هذه الإتفاقية تظل سارية النفعول لمدة عشرين (٢٠) عاماً من تاريخ إنتهاء هذه الإتفاقية .

وإشهاداً على ذلك . قام الممثلون المعنيون لكل من الدولتين المتعاهدتين المفوضون حسب الأصول بالتوقيع على هذه الإتفاقية .

حررت في الكويت في هذا اليوم ١٠ مارس ١٩٩٦م الموافق ٢٠ شوال ١٤١٦هـ من نسختين أصليتين باللغات الفنلندية والعربية والإنجليزية . وتكون جميع النصوص متساوية العجية . في حالة الإختلاف يسود النص الإنجليزي .

عن
دولة الكويت

عن
جمهورية فنلندا

مادة ١١

العلاقات بين الدولتين المتعاقبتين

تطبق أحكام هذه الإتفاقية بحرف لنظر من وجود علاقات دبلوماسية أو قسسية بين الدولتين المتعاقبتين.

مادة ١٢

أحكام أخرى

إذا تضمنت تشريعات أي من الدولتين المتعاقبتين أو الإلتزامات القائمة في الوقت الحاضر أو الناشئة في وقت لاحق بين الدولتين المتعاقبتين بموجب القانون الدولي بالإضافة إلى هذه الإتفاقية حكماً سواء كان عاماً أو خاصاً بمنح الإستثمارات أو الأنشطة المرتبطة التي يقوم بها مستثمرو الدولة المتعاقدة لأخرى معاملة أكثر راحة من تلك المنصوص عليها في هذه الإتفاقية . فإن هذا تحكك يسود على هذه الإتفاقية بالتقدير الذي يوفر المعاملة الأكثر راحة .

مادة ١٣

التطبيق

تطبق هذه الإتفاقية على كافة الإستثمارات ، بما في ذلك الإستثمارات القائمة قبل دخولها حيز النفاذ من قبل مستثمري أي من الدولتين المتعاقبتين في إقليم الدولة المتعاقدة الأخرى . ولكنما لن تطبق على أي نزاع إستثماري يكون قد نشأ ، أو أية مطالبة متحصنة بإستثمار تم تسويته ، قبل دخولها حيز النفاذ .

مادة ١٤

نفاذ الإتفاقية

- (١) تخضع هذه الإتفاقية لتتصديق ، وتحظر كل من الدولتين المتعاقبتين الدولة الأخرى بتدوينها لمتطلبات الدستورية اللازمة لدخول هذه الإتفاقية حيز النفاذ .
- (٢) تدخل هذه الإتفاقية حيز النفاذ في اليوم الثامن بعد تاريخ إستلام الإخطار الأخير .

قبل أي ظرف ثلاث سواه كان دماً أو خاصاً بما في ذلك تدوينة التعاقدة الأخرى
والصمها تعريفية أو وكالاتها وأجبرتها .

مادة ١٠

تسوية المنازعات بين الدولتين المتعاقدين

(١) تسمى الدولتان المتعاقدان إلى تسوية أي نزاع بخصوص تفسير أو تطبيق هذه الإتفاقية
عن طريق المفاوضات الودية بين حكومتي الدولتين المتعاقدين .

(٢) إذا لم يتم تسوية النزاع خلال ستة أشهر بعد تاريخ ضرب عقد تلك المفاوضات من قبل أي
من الدولتين المتعاقدين . فيحال النزاع عن طريق إخطار كتابي من قبل أي من الدولتين
للتعاقدين لحكمة تحكيم تعتد لهذا الغرض وفقاً للأحكام الآتية ذكرها بهذه المادة .

(٣) تشكل محكمة التحكيم على النحو التالي : تقوم كل دولة متعاقدة بتعيين عضواً واحداً .
ويتولى هذا العضوون على مواضع من دولة ثالثة ليكون رئيساً لهما يتم تعيينه بواسطة
حكومتي الدولتين المتعاقدين . يتم تعيين هذين العضوين خلال شهرين والرئيس خلال
ثلاث أشهر من تاريخ قيام أي من الدولتين المتعاقدين بإخطار الدولة المتعاقدة الأخرى عن
نيتها في إحالة النزاع إلى محكمة تحكيم .

(٤) إذا لم يتم مراعاة الفترات المحددة بالفقرة (٢) أعلاه . فإنه يجوز لأي من الدولتين
المتعاقدين في غياب أي ترتيب آخر دعوة رئيس محكمة العدل الدولية لإجراء التعيينات
اللازمة . فإذا كان الرئيس أحد مواطني أي من الدولتين المتعاقدين أو وجد مانع يحول
دون أدائه للمهمة المذكورة . فيضرب من نائب الرئيس إجراء التعيينات اللازمة . فإذا كان
نائب الرئيس أحد مواطني أي من الدولتين المتعاقدين أو وجد مانع يحول دون أدائه
للمهمة المذكورة . فيطلب من عضو المحكمة الذي يليه في الأقدمية والذي ليس من
مواطني أي من الدولتين المتعاقدين إجراء التعيينات اللازمة .

(٥) تتخذ محكمة التحكيم قرارها بأغلبية الأصوات ويكون هذا القرار ضلماً لقواعد القانون
الدولي المطبقة ويكون نهائياً ومنزماً لكنتا الدولتين المتعاقدين . وتحمل كل من الدولتين
المتعاقدين أتعاب العضو العين من قبل تلك الدولة المتعاقدة وكذلك أتعاب ممثلها في
إجراءات التحكيم . أما أتعاب الرئيس وكذلك أية تكاليف أخرى تتحملها كل من الدولتين
المتعاقدين مناصفة . إلا إذا قضت محكمة التحكيم خلاف ذلك . فهما يتعلق بالأمور
الأخرى . تعدد محكمة التحكيم لإجراءات الخاصة بها .

(٢٦) تتم تسوية النزاع بقدر الإمكان ودياً فيما بين أطراف النزاع .

(٢٧) إذا تم تسوية النزاع خلال ستة أشهر من تاريخ طلب أحد الطرفين لتسوية توديه ، يتقدم إلى المركز الدولي لتسوية منازعات الإستثمار المركز ، لتسوية عن طريق التوفيق أو التحكيم به وجم . إتفاقية واشنطن المؤرخة ١٨ مارس ١٩٦٥ . لتسوية منازعات الإستثمار بين تدوين وموجبي تدوين الأخرى (إتفاقية واشنطن) ونصه وقواعد المركز .

(ب) يجوز لكلا طرفي النزاع تحريك إجراءات أمام المركز وذلك بالطلب من السكرتير العام للمركز كما هو مبين في مادتين ٢٨ و ٢٦ من إتفاقية واشنطن ، وفي حالة عدم إتفاق الأطراف على أن التوفيق أو التحكيم هو الإجراء الأكثر ملاءمة ، فيجوز لمتشرك الغني أن يقرر ذلك .

(ج) يوافق طرفا النزاع على حالة أي نزاع إستثمار إلى المركز لتسوية عن طريق التوفيق أو التحكيم

(د) لأغراض الدعاوي القائمة أمام المركز وفقاً لهذه المادة ، فإن أي شركة مؤسسة وفقاً لتشريع تدونة المتعاقدة يكون ومساندة لجن نشوء النزاع ، مهماً نسب من ليس مستثمري التدونة المتعاقدة لأخرى . تتم معاملةها كغرض المادة ٢١ (ب) من إتفاقية واشنطن ، كمتشرك من التدونة المتعاقدة الأخرى .

(هـ) تمتنع كل من الدولتين المتعالتين عن منح أية حماية دبلوماسية ، أو التقيد بمعاملات دولية بالنسبة لأي مراد يحتل لمركز إلا إذا أخفقت التدونة المتعاقدة الأخرى في الإلتزام أو بتطبيق الحكم الصادر بشأن هذا النزاع .

لأغراض هذه الفقرة الفرعية ، لا تتضمن الحماية الدبلوماسية تبادل المذكرات الدبلوماسية غير الرسمية فقط لغرض تسهيل تسوية النزاع .

١٥١ في حالة عدم إتطبيق إتفاقية واشنطن ، يعرض النزاع بناء على طلب أحد طرفي النزاع لتسوية بواسطة محكمة تحكيم تشكل وفقاً لقواعد التحكيم الخاصة ببنجدة الأمم المتحدة لقانون التجارة الدولية (يونسترال) . وحسما يتم تعديل تلك القواعد من قبل طرفي النزاع (جهة التعيين المشار إليها في تلك القواعد تكون سكرتير عام المركز) .

(٢٨) يجب أن لا تدفع الدولة المتعاقدة بحصانتها في أي إجراءات سواء كانت قضائية أو تحكيمية أو خلاف تسوية أي نزاع إستثماري بين الدولة المتعاقدة و مستثمر من الدولة المتعاقدة الأخرى ، كما أن أي إدعاء متقابل أو حق مقاصة لن يؤسس متى كونه المستثمر الغني لد تسلم أو يستلمه تعويضاً وفقاً لعقد تأمين بالنسبة لأي من أو نكال الأضرار المدعى بها من

(٢١) تتم التحويلات بسعر صرف تسوق السائد في تاريخ التحويل بالتنسب للمعاملات النقدية للمعاملات التي يتم تحويلها . في حالة عدم وجود سوق الصرف الأجنبي فإن سعر الذي يتم تطبيقه هو أحدث سعر صرف مطبق لتحويل العملات إلى حقوق السحب الخاصة أو إلى دولار الولايات المتحدة الأمريكية . أيهما أفضل للمستثمر .

مادة ٨

الحلول محل الدائن

(١) إذا قامت الدولة المتعاقدة أو وكالتها ببيع أو شركة أو مشروع تأسس باندولة المتعاقدة خلافًا لمستثمر طرف التعويض / تلقيهم مدفوعات بموجب تعويض أو ضمان منحته بخصوص استثمار أو عائدات في إقليم الدولة المتعاقدة الأخرى (الدولة المضيفة) ، أو قامت خلافًا لذلك بكتساب أي من الحقوق والمطالبات لذلك الاستثمار وكتيجة للمحرر تكامل أو تجزئي للمستثمر . فإن ندونة الخسيلة تعترف
أ) بالتنازل لطرف التعويض بموجب قانون أو عملية قانونية عن كل الحقوق ونشاطات الناتجة من هذا الاستثمار . و

ب) بحق طرف التعويض بممارسة هذه الحقوق وتنفيذ هذه المطالبات استناداً إلى مبدأ الحلول محل الدائن بنفس القدر الذي كان لدائنها تسابق أو الاستثمار الأصلي

(٢) في كافة الظروف ، بحق لطرف التعويض ما يأتي :

أ) نفس المعاملة فيما يتعلق بالحقوق والمطالبات التي يتسببها استناداً إلى تنازل الطرف إليه بالفقرة (١) أعلاه ، و

ب) أية مدفوعات مستحقة تبعاً لتلك الحقوق والمطالبات .

كما كان للمستثمر الأصلي الحق في استثماره بملئضى هذه الإتلافية فيما يتعلق باستثمار المعنى والعائدات المتصلة به

مادة ٩

تسوية المنازعات بين الدولة المتعاقدة ومستثمر

(١) أي نزاع بين الدولة المتعاقدة ومستثمر من الدولة المتعاقدة الأخرى فيما يختص باستثمار خاص بالأخير في إقليم السابق ، ما لم يتفق نحو تسويته آتية ، تتم تسويته وفقاً للأحكام التالية من هذه المادة

ينتج منه خسارة أو ضرر لتقييمه الاقتصادية لذلك الإستثمار ، إذا كان أثر مثل هذه الإجراءات ترقى إلى نزاع الملكية .

(١١) الصيانة والتعويض. وفقاً لنزاعه وأحكام هذه الإتفاقية سوف تعود فوائدهم بتأثير الإستثمار بصورة جوهريّة وذلك نتيجة لتدخل الدولة المتعاقدة في إستثمارات أجنبية شريكة والتي يمتلكها مستثمري الدولة المتعاقدة الأخرى .

مادة ٧

تحويل المدفوعات

(١) تؤكد كل من الدولتين المتعاقدتين بأن تشريعاتها المتعلقة بالعملة الأجنبية منبئة على مبدأ حرية إنتقال رأس المال وحرية تحويل المدفوعات ذات الصلة بالإستثمار .

التحويلات سوف تتضمن بوجه خاص وليس على وجه التحصر :

(أ) رأس المال الإبتدائي وأي رأس مال إضافي نصيانة أو تنمية الإستثمار ،

(ب) العائدات ؛

(ج) الأموال المدفوعة سداداً للترويض ؛

(د) الأتاوات والرسوم للحقوق المشار إليها في الفقرة (١) (د) من المادة ١ ؛

(هـ) العائدات المستحقة من التصنيّة أو بيع كل أو جزء من الإستثمار ؛

(و) إيرادات غير الحروفه والتكاليف الأخرى لمواطني الدولة المتعاقدة الأخرى أو مواطني دولة ثالثة تم تعيينهم من الخارج فيما يتصل بالإستثمار .

(ز) الجالية الحروفه لإدارة وصيانة الإستثمار ؛

(ح) التعويضات وفقاً لنمادتين د و ٦ ؛

(ط) المدفوعات المشار إليها في المادة ٨ ؛

(ي) المدفوعات الناتجة عن تسوية نزاع .

(٢) يتم تنفيذ تحويلات المدفوعات الواردة بالفقرة (١) بدون تأخير وبعملة قابلة لتحويل بحرية وبسعر تصرف المصير

مادة ٦
التأميم أو نزع الملكية

(١) (أ) لا تخضع الإستثمارات التي يقوم بها مستثمرون من أي من الدولتين المتعاقبتين للتأميم أو نزع الملكية أو لإجراءات ذات أثر يعادل التأميم أو نزع الملكية (المشار إليهما مجتمعين فيما بعد بـ "نزع الملكية") من قبل الدولة المتعاقدة الأخرى إلا لغرض عام وفي سبيل المنفعة الوطنية لتلك الدولة المتعاقدة وفي مقابل تعويض فوري وكاف وفعال وشريطة أن تكون تلك الإجراءات قد اتخذت على أساس غير تمييزي وطلباً للإجراءات القانونية ووفقاً للتوانين المحلية المعمول بها بصفة عامة .

(ب) يكون هذا التعويض مساوياً للقيمة السوقية العادلة للإستثمار منزوع الملكية وذلك في الوقت الذي يسبق مباشرة نزع الملكية أو عند وقت إعلان قرار نزع الملكية أو يصبح ذلك الإعلان معروفاً بصورة علنية . أيهما أسبق إذا تعذر معرفة القيمة تسوية يحدد التعويض بناءً على مبادئ معتمدة مع تأخذ بعين الإعتبار . من بين أمور أخرى . رأس المال المستثمر وقيمة الإحلال والزيادة في قيمة الإستثمار والعمائد التجارية والشهرة التجارية والعوامل الأخرى ذات العلاقة . وفي حالة تأخر دفع التعويض . فإن هذا التعويض يشمل فائدة بالسعر التجاري السائد . والذي يأتي من الأرباح لئلا يكون أقل من سعر الفائدة السائد بين مصارف لندن (ليبور) من تاريخ سريان الملكية حتى تاريخ الدفع . ويتحدد مبلغ التعويض نهائياً وبدفع تدريجياً للمستثمر بعنة قابلة لتحويل ويسمى بتحويل بحرية بدون تأخير

(ج) في حالة قيام الدولة المتعاقدة بنزع ملكية إستثمار شخص إعتباري تم تأميمه أو الترخيص به بموجب القانون النافذ في إقليمها والذي يملك فيه مستثمري الدولة المتعاقدة الأخرى حصصاً أو أسهماً أو سندات أو حقوقاً أو مصالحاً أخرى . فإنها تضمن دفع تعويض فوري وكاف وفعال لهؤلاء المستثمرين ويحدد مثل هذا التعويض وبدفع وفقاً لأحكام الفقرة الفرعية (ب) المذكورة أعلاه

(٢) دون الإخلال بحقوقه الواردة بالمادة ٦ من هذه الإتفاقية . فإن المستثمر المتأثر به الحق بموجب قانون الدولة المتعاقدة التي قامت بنزع الملكية في المراجعة الفورية من قبل سلطة مختصة بتلك الدولة المتعاقدة لمضطر في قنصلته وتلقيه إستثماره وبمبلغ التعويض وفقاً لمبادئه الواردة بالفقرة (١)

(٣) تطبق أحكام هذه المادة أيضاً على أي إجراء مباشر أو غير مباشر لنزع الملكية أو التأميم أو إجراءات مماثلة أخرى مثل التجميد أو تهديد التصرف في الأصول أو فرض ضرائب تعسفية أو بيع الإجمالي لكل أو جزء من الإستثمار أو أي تدخل من قبل الدولة أو إنتقاص أو تجريد من الإدارة أو التهمنة من أي نوع فيما يخص هذا الإستثمار أو إجراء

(١١) لن تقوم أي من الدولتين المتعاقبتين بفرض إجراءات إجبارية على مستثمر من الدولة المتعاقدة الأخرى . قد تتضبط أو تفقد شراء المواد أو الطاقة أو الوقود أو وسائل الإنتاج أو الاتصالات أو التشغيل أيما كان نوعه أو تفقد تسويق المنتجات . أو أية إجراءات أخرى لها أثر تمييزي ضد إستثمارات مستثمري الدولة المتعاقدة الأخرى لصالح إستثمارات مستثمريها . إلا إذا اعتبرت تلك الإجراءات حيوية لأسباب متعلقة بالنظام العام أو انصحة العامة .

مادة ٣

التعويض عن الضرر أو الخسارة

(١) عند تعرض إستثمارات تمت من قبل مستثمرين تابعين لأي من الدولتين المتعاقبتين للضرر أو للخسارة بسبب حرب أو نزاع مسلح آخر أو حالة طوارئ وطنية أو ثورة أو اضطراب أو أعمال شغب أو أحداث أخرى مشابهة في إقليم الدولة المتعاقدة الأخرى يمنع هؤلاء المستثمرون من قبل الدولة المتعاقدة الأخيرة فيما يختص بإعادة الأوضاع التي ما كانت عليه وضمنان الخسائر والتعويض أو تسوية أخرى . معاملة لا تقل رعاية عن تلك التي تمنحها الدولة المتعاقدة الأخيرة لمستثمريها أو لمستثمري أية دولة ثالثة . أيهما الأثر رعاية للمستثمر .

(٢) مع عدم الإخلال بالفقرة (١) . فإن مستثمري إحدى الدولتين المتعاقبتين الذين يلحق بهم الضرر أو الخسارة نتيجة لأي من الأحداث المشار إليها في تلك الفقرة في إقليم الدولة المتعاقدة الأخرى والناجمة عن :

(أ) مصادرة ممتلكاتهم بواسطة قواتها أو سلطاتها . أو

(ب) تدمير ممتلكاتهم بواسطة قواتها أو سلطاتها دون أن يكون ذلك بسبب نصيبات القتالية أو دون أن تتطلبه ضرورة الموقف .

يجب منحهم تعويضاً فورياً وكافياً وفعالاً عنّ الضرر أو الخسارة التي لحقت بهم خلال فترة الإستيلاء أو كنتيجة لتدمير ممتلكاتهم . المدفوعات الناتجة عن ذلك يجب أن تسدد بعملة قابلة للتحويل وأن يسمح بتحويلها بحرية وبدون تأخير .

(٣) إن الشرط . بدون تأخير . في إطار المعنى الوارد بهذه المادة وبالمادتين ٦ و ٧ يعتبر مستوفياً إذا تم الإسترداد أو التحويل خلال تلك المدة التي تكون عادة مطلوبة لإتمام تحويلات البنك العادية . وتبدأ الفترة المذكورة من اليوم الذي يتم فيه تقديم الطلب وبعبء لا تتجاوز شهر في أية حالة .

(4) توافق كل من الدولتين المتعاقبتين . من أجل تهيئة أفضل مناخ للإستثمارات في إقليمها من قبل مستثمرين تابعين للدولة المتعاقدة الأخرى . على القيام بتوفير الوسائل الفعالة لتأكيد المطالبات وتنفيذ الحقوق فيما يخص بالإستثمارات . ويعتبر على كل من الدولتين المتعاقبتين أن تمنح المستثمرين التابعين للدولة المتعاقدة الأخرى الحق في اللجوء للمحاكم القضائية والمحاكم الإدارية والوكالات وكافة الأجهزة الأخرى التي تمارس سلطة قضائية . وكذلك الحق في إختيار وتوظيف أشخاص المؤهلين بموجب القوانين والنظم المطبقة لغرض تأكيد المطالبات وتنفيذ الحقوق بالنسبة لإستثماراتهم .

(5) لا تخضع الإستثمارات التابعة لمستثمري أي من الدولتين المتعاقبتين للحراسة أو انصاف أو أية إجراءات مماثلة إلا وفقاً للإجراءات القانونية .

مادة 4

معاملة الإستثمارات

(1) تضمن كل من الدولتين المتعاقبتين معاملة عادلة ومنصفة للإستثمارات والأنشطة المرتبطة بهذه الإستثمارات التي تمت في إقليمها من قبل مستثمري الدولة المتعاقدة الأخرى . أن تكون هذه المعاملة أقل رعاية من تلك التي تمنحها في ظروف مماثلة للإستثمارات والأنشطة المرتبطة استثمارها أو مستثمري أي دولة ثالثة . أيهما أكثر رعاية للمستثمر .

(2) تمنح كل من الدولتين المتعاقبتين مستثمري الدولة المتعاقدة الأخرى معاملة لا تقل رعاية من تلك التي تمنحها لمستثمريها أو مستثمرين من أي دولة ثالثة . أيهما أكثر رعاية . وذلك فيما يتعلق بالتعويض والتحويلات والعائدات والإدارة والصيانة والإستخدام والإنتفاء وتملك أو التصرف في إستثماراتهم أو بأي نشاط مرتبط آخر بتلك الإستثمارات .

(3) بالرغم من ذلك . فإن أحكام هذه المادة المتعلقة بمنع معاملة لا تقل رعاية عن تلك التي تمنحها الدولة المتعاقدة استثمارها أو مستثمري دولة ثالثة لن تفسر على أنها تنزيم تلك الدولة المتعاقدة بأن تقدم لمستثمري الدولة المتعاقدة الأخرى مزايا أية معاملة أو تفضيل أو إمتياز يتتبع عن 1

(أ) أي إتحاد جمركي أو إتحاد إقتصادي أو منظمة تجارة حرة أو إتحاد نقدي أو إتفاق دولي مماثل أو شكل آخر من تنظيمات التعاون الإقليمية . التي قد تكون أي من الدولتين المتعاقبتين طرفاً فيه . أو

(ب) أية تنافسية دولية أو إقليمية أو أي تنظيم مماثل آخر يتعلق كلياً أو بصفة رئيسية بالضرائب أو أي ترويج محلي يتعلق كلياً أو بصفة رئيسية بالضرائب .

(٢) يجوز للمستثمري أي من الدولتين المتعاقدين التئده لى لسلطات المختصة في الدولة المتعاقدة الأخرى لطلب التسهيلات المناسبة ونحوها وأشكال التشجيع الأخرى ونسعى تلك لسلطات لمنح هؤلاء المستثمرين كافة المساعدات والموافقات والإجازات والتراخيص والتصاريح والتفويضات بالحد المسموح به ووفقاً للأسس والشروط التي تحددها قوانين ولوائح تلك الدولة المتعاقدة .

(٤) يجوز للدولتين المتعاقدين التشاور فيما بينهما دورياً بأية وسيلة يريان أنها مناسبة لتشجيع وتسهيل فرص الإستثمار في إقليم كل منهما .

(٥) يسمح للمستثمري أي من الدولتين المتعاقدين بتعيين موظفي الإدارة العليا والفنيين وفقاً لاختياره بعض نظير عن جسيانته . وفي هذا الخصوص . يتعين على كل من الدولتين المتعاقدين إتاحة كافة التسهيلات اللازمة بالحد الذي تسمح به قوانينها ولوائحها . تقوى الدولتان المتعاقدتان في إطار تاريقاتها التوظيفية بدراسة وبحسن نية والنظر بعين الإعتبار للطلبات الخاصة بالإجراءات اللازمة للأجانب الراقبين في النداخول والبقاء مؤقلاً في إقليم إحدى الدولتين المتعاقدين فيما يتصل بالإستثمار .

(٦) عندما يكون هناك نقل لخصان أو أشخاص مرتبطين بالإستثمار . فإن كل من الدولتين المتعاقدين تسمح في الحد المسموح به بملتنى قوانينها ولوائحها الفنية بتسهيل تنفيذ ذلك لنقل عن تدوير مشاريع الدولة المتعاقدة الأخرى .

مادة ٢

حماية الإستثمارات

(١) تتمتع إستثمارات المستثمرين من أي من الدولتين المتعاقدين بالحماية والأمان الكاملين في إقليم الدولة المتعاقدة الأخرى بالإسلوب الذي يتفق مع القانون الدولي وأحكام هذه الإتفاقية . ويتعين على كل من الدولتين المتعاقدين عدم إتخاذ إجراءات تعسفية أو تمييزية قد تحدث ضرراً في إدارة أو صيانة أو إستخدام أو الإنتفاع أو أية أنشطة مرتبطة أخرى متعلقة بإستثمارات مستثمري الدولة المتعاقدة الأخرى في إقليمها .

(٢) تقوم كل من الدولتين المتعاقدين بالإعلان عن كافة القوانين واللوائح والقرارات الإدارية والإجراءات التي تحص أو تؤثر مباشرة على الإستثمارات القائمة في إقليمها والعاندة مستثمري الدولة المتعاقدة الأخرى .

(٣) لا تخضع الإستثمارات عقب تأسيسها في أي من الدولتين المتعاقدين لمتطلبات أداء إضافية قد تعوق توسعها أو صيانتها أو تتطلب أو تفرض إتزامات لتصدير السلع المنتجة أو تتشترط بأن يتم شراء السلع أو خدمات محلياً . أو تفرض أية متطلبات إضافية مماثلة أخرى أو قيود .

(٥) يعني مصطلح "عائدات" المبالغ التي يحققها استثمار وتُشمل على وجه الخصوص وليس انحصار الأرباح والفائدة والأرباح الرأسمالية وأرباح الأسهم والأرباح والرسوم والمدفوعات معينة .

(٦) يعني مصطلح "إقليم" كل الأراضى والناطق البحرية للدولة المتعاقدة اعترف بها وفق لقانون دولي . بما في ذلك أي منطقة خارج البحر الإقليمي والتي حددت أو يجوز تحديدها وفقاً للقانون الدولي كمنطقة يجوز للدولة المتعاقدة أن تمارس فيها حقوق سيادة أو السيادة بمقتضى قوانين الدولة المتعاقدة .

(٧) يشمل مصطلح "الأنشطة المرتبطة" والحدود أدناه ، وليس على وجه التحصر ، الأنشطة التي سوف يتبعها وفقر قوانين وأنظمة الدولة المتعاقدة .

(أ) تأسيس الفروع أو الوكالات أو المكاتب أو التسهيلات الأخرى والهيمنة عليها وصيانتها لغرض أداء العمل ؛

(ب) تنظيم الشركاء واكتساب الشركات أو مصالح في شركات أو في ممتلكاتها ، والإدارة والهيمنة والصيانة والإستخدام والتمتع والتوسع والبيع والتصفية والحل أو أي تصرف آخر للشركات المنظمة أو المتتمة .

(ج) العمل والأداء والالتزام بالالتزامات المتصلة بالاستثمارات ؛

(د) الإستثمار والملكية والإستخدام والتصرف من قبل أي وسائل قانونية لتمتلك باختلاف أنواعها ؛

(هـ) إقراض الأموال من المؤسسات المالية المحلية ، كذلك شراء وإصدار سندات الأسهم في الأسواق المالية المحلية ، وشراء العملة الأجنبية لعمليات الإستثمارات ؛

مادة ٢

تشجيع الإستثمارات

(١) تشجع كل من الدولتين المتعاقبتين في إقليمها الإستثمارات التي يقوم بها مستثمرو لدون المتعاقدة الأخرى ، وتقبل تلك الإستثمارات والأنشطة المرتبطة بها وفقاً للقوانين ولوائحها كما تضمن إستثماري الدولة المتعاقدة الأخرى وإستثماراتهم معاملة عادلة ومنصفة .

(٢) تسعى كل من الدولتين المتعاقبتين في إقليمها لإتخاذ الإجراءات اللازمة لمنح التسهيلات المناسبة وأشكال التشجيع الأخرى للإستثمارات التي يقوم بها مستثمرون تابعون للدولة المتعاقدة الأخرى

(أ) الأموال المنقولة وغير المنقولة وكذلك أي حقوق منكبنة أخرى مثل الترهونات وامتيازات الدين والضمانات وحقوق الإلتناع والحقوق المائلة بما في ذلك الملكية مقتضى إتفاق تأجير .

(ب) أسهم وحصص أسهم وسندات الشركات أو حقوق أو مصالح أخرى في تلك الشركة أو . و اللروض و السندات المالية الصادرة من قبل الدولة المتعاقدة أو أي من مستثمريها والعائدات المحتفظ بها لغرض إعادة الإستثمار .

(ج) مطالبات بأموال أو مطالبات لأي أداء له قيمة إقتصادية .

(د) حقوق الملكية الصناعية والفكرية وتشمل . ولكن دون الحصر . حقوق النشر و العلامات التجارية و براءات الإختراع و التصاميم الصناعية و العمليات الفنية و الخبرة الفنية و الاسرار التجارية و الأسماء التجارية و الشبهة التجارية و الحقوق المائلة الأخرى .

(هـ) أي حق يمنحه قانون أو عقد وأي تراخيص وتصاريح صادرة وفقاً للقانون . بما في ذلك حقوق التنقيب والإستكشاف والإستخراج أو إستخدام مصادر طبيعية . وحقوق تصنيع وإستعمال وبيع المتجات .

(٢) أي تغيير لم تشكل الذي استثمرت به الأصول أو أعيد إستثمارها لن يؤثر على طبيعتها كإستثمار .

(٣) يعني مصطلح " مستثمر " .

(أ) أي " شخص طبيعي " حائز على جنسية الدولة المتعاقدة وفقاً لقوانينها . و

(ب) أي " شخص إمتباري " بالنسبة لأي من الدولتين المتعاقدين بما فيها حكومة أي من الدولتين المتعاقدين وأي كيان منشأ وفقاً . ويعترف به كشخص إمتباري . لقوانين إحدى الدولتين المتعاقدين . مثل المؤسسات و صنایع للتنمية والشروعات ولقنوات ولشعاونيات وشركات تضامن والمؤسسات والهيئات والمؤسسات الخيرية والعلمية والشركات والمنشآت والمؤسسات والمنظمات والإتحادات التجارية أو الكيانات المماثلة بحرف النظر عما إذا كانت مسئولياتها محدودة أو خلاف ذلك . وأي كيان يؤسس خارج ولاية الدولة المتعاقدة كشخص إمتباري والذي يكون للدولة المتعاقدة أو أي من مواطنيها أو أي شخص إمتباري يؤسس داخل ولايتها مصنحة مؤثرة .

(٤) يشمل أيضاً مصطلح " يمتلك " أو " يهيمن " الملكية أو التهيمنة التي تتم ممارستها من خلال شركات فرعية أو زهينة أيها كان موقعا .

[ARABIC TEXT — TEXTE ARABE]

اتفاقية

بين

جمهورية فنلندا

و

دولة الكويت

لتشجيع و حماية الإستثمارات

إن حكومة جمهورية فنلندا و حكومة دولة الكويت . المشار إليهما فيما بعد بـ
الدولتين المتعاقبتين .

رغبة لتقوية التعاون الإقتصادي فيما بين الدولتين المتعاقبتين .

ورغبة منهما في خلق الظروف الملائمة للإستثمارات التي يقوم بها مستثمرون من
إحدى الدولتين المتعاقبتين في إقليم الدولة المتعاقدة الأخرى .

وإدراكاً منهما بأن التشجيع والحماية لثل هذه الإستثمارات سيكون حافزاً لتنشيط
المبادرة التجارية ولزيادة الرخاء في كلتا الدولتين المتعاقبتين .

قد إتفقتا على ما يلي :

مادة ١

تعريفات

تأخرض هذه الإتفاقية الا إذا تظب النص خلاف ذلك :

(١) يعني مصطلح " استثمار " كافة أنواع الأصول التي يمتلكها أو يهيمن عليها بطريقة
مباشرة أو غير مباشرة مستثمر تابع للدولة المتعاقدة ويستثمر في إقليم الدولة المتعاقدة
الأخرى وفقاً لقوانين ونظم تلك الدولة المتعاقدة . ويشمل هذا المصطلح على وجه
الخصوص . وليس على وجه الحصر :

AGREEMENT¹ BETWEEN THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE STATE OF KUWAIT FOR THE PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

The Government of the Republic of Finland and the Government of the State of Kuwait, hereinafter referred to as the 'Contracting States'

Desiring to intensify economic co-operation between both Contracting States;

Intending to create favourable conditions for investments by investors of either Contracting State in the territory of the other Contracting State;

Recognizing that the promotion and protection of such investments will be conducive to the stimulation of business initiative and to the increase of the prosperity in both Contracting States.

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Agreement, unless the context otherwise requires:

(1) The term 'investment' shall mean every kind of assets owned or controlled directly or indirectly by an investor of a Contracting State and invested in the territory of the other Contracting State in accordance with the laws and regulations of that Contracting State, and shall include in particular, though not exclusively:

(a) movable and immovable property as well as any other property rights *in rem* such as mortgages, liens, pledges, usufructs and similar rights including property under a lease agreement;

(b) shares, stocks and debentures of companies or other rights or interests in such companies, loans and securities issued by a Contracting State or any of its investors and returns retained for the purpose of re-investment;

(c) claims to money or to any performance having economic value;

(d) intellectual and industrial property rights, including, but not limited to, copyrights, trademarks, patents, industrial designs, technical processes, know-how, trade secrets, trade names and goodwill and other similar rights;

(e) any right conferred by law or contract and any licences and permits issued pursuant to law, including rights to prospect, explore, extract or utilize natural resources, and rights to manufacture, use and sell products.

(2) Any alteration of the form in which assets are invested or reinvested shall not affect their character as investment.

(3) The term 'investor' shall mean:

(a) any 'natural person' holding the nationality of a Contracting State in accordance with its laws; and

(b) any 'juridical person' with respect to either Contracting State including the Government of either Contracting State and any entity established in accordance with, and recognized as a juridical person by the laws of either Contracting State, such as institutions, development funds, enterprises, agencies, cooperatives, partnerships, corporations, authorities, foundations, companies, firms, establishments, organizations and business associations or similar entities irrespective of whether their liabilities are limited or otherwise; and any entity established outside the jurisdiction of a Contracting State as a juridical person and in which such Contracting State or any of its nationals or any juridical person established within its jurisdiction has a controlling interest.

(4) The term 'own' or 'control' shall also include ownership or control exercised through subsidiaries or affiliates wherever located.

(5) The term 'returns' shall mean amounts yielded by an investment and in particular, though not exclusively, profits, interest, capital gains, dividends, royalties, fees and payment in kind.

(6) The term 'territory' shall mean all the land and sea area of a Contracting State recognized by international law including any area beyond the territorial sea which in accordance with international law is designated under the laws of a Contracting State as an area over which a Contracting State exercises sovereign rights or jurisdiction.

(7) The term 'associated activities' includes, but is not limited to the activities listed

¹ Came into force on 21 May 1997 by notification, in accordance with article 14.

below. Such activities shall be admitted in accordance with the laws and regulations of the Contracting State:

(a) the establishment, control and maintenance of branches, agencies, offices or other facilities for the conduct of business;

(b) the organization of companies, the acquisition of companies or interests in companies or in their property, the management, control, maintenance, use, enjoyment and expansion, the sale, liquidation, dissolution or other disposal of companies organized or acquired;

(c) the making, performance and enforcement of contracts related to investments;

(d) the acquisition, ownership, use and disposal by any legal means of property of all kinds;

(e) the borrowing of funds from local financial institutions, as well as the purchase and issue of equity shares in the local financial markets, and the purchase of foreign exchange for the operation of investments.

Article 2

Promotion of Investments

(1) Each Contracting State shall in its territory encourage investments by investors of the other Contracting State and admit such investments and activities associated therewith in accordance with its laws and regulations. It shall insure investors of the other Contracting State and their investments fair and equitable treatment.

(2) Each Contracting State shall endeavour to take the necessary measures for granting of appropriate facilities, incentives and other forms of encouragement for investments made by investors of the other Contracting State.

(3) Investors of one Contracting State shall be entitled to apply to the competent authorities in the other Contracting State for the appropriate facilities, incentives and other forms of encouragement and that Contracting State shall endeavour to grant such investors all assistance, consents, approvals, licences and authorizations to such an extent and on such terms and conditions as shall be determined by the laws and regulations of that Contracting State.

(4) The Contracting States may periodically consult with each other in any manner they may deem appropriate to encourage and facilitate investment opportunities within their respective territories.

(5) Investors of either Contracting State shall be permitted to engage top managerial and technical personnel of their choice re-

gardless of nationality, and each Contracting State shall in this respect make available all necessary facilities to the extent permitted by its laws and regulations. The Contracting States shall within the framework of their national legislation examine in good faith and give sympathetic consideration to applications for the necessary formalities for expatriates who wish to enter and remain temporarily in the territory of the Contracting States in connection with an investment.

(6) Whenever goods or persons connected with an investment are to be transported, each Contracting State shall to the extent permissible under its relevant laws and regulations facilitate the carrying out of such transport by enterprises of the other Contracting State.

Article 3

Protection of Investments

(1) Investments by investors of either Contracting State shall enjoy full protection and security in the territory of the other Contracting State in a manner consistent with International law and the provisions of this Agreement. Neither Contracting State shall in any way impair by arbitrary or discriminatory measures the management, maintenance, use, enjoyment or any other associated activities in connection with investments in its territory of investors of the other Contracting State.

(2) Each Contracting State shall make public all laws, regulations, administrative directives and procedures that pertain to or directly affect investments in its territory of investors of the other Contracting State.

(3) Once established, investments shall not be subject in either Contracting State to additional performance requirements which hinder their expansion or maintenance, which require or enforce commitments to export goods produced or which specify that goods or services must be purchased locally, or which impose any other similar additional requirements or restrictions.

(4) Each Contracting State recognizes that in order to maintain a favourable environment for investments in its territory by investors of the other Contracting State it shall provide effective means of asserting claims and enforcing rights with respect to investments. Each Contracting State shall ensure to investors of the other Contracting State, the right to access to its courts of justice, administrative tribunals and agencies, and all other bodies exercising adjudicatory authority, and the right to employ persons of their

choice, who otherwise qualify under applicable laws and regulations of the forum for the purpose of asserting claims, and enforcing rights, with respect to their investments.

(5) Investments by investors of either Contracting State shall not be subjected to sequestration, confiscation or any similar measures except under due process of law.

Article 4

Treatment of Investments

(1) Each Contracting State shall accord investments and associated activities in connection with these investments, made in its territory by investors of the other Contracting State, fair and equitable treatment. Such treatment shall not be less favourable than that which it accords in like situations to investments and associated activities of its own investors or to investors of any third state, whichever is more favourable to the investor.

(2) Each Contracting State shall accord investors of the other Contracting State, as regards compensation, transfers, returns, management, maintenance, use, enjoyment, acquisition or disposal of their investments, or any other associated activity, treatment not less favourable than that which it accords to its own investors or to investors of any third state, whichever is the more favourable to the investor.

(3) However, the provisions of this Article relating to the granting of treatment not less favourable than that accorded by one Contracting State to its own investors or the investors of any third state shall not be construed so as to oblige that Contracting State to extend to the investors of the other Contracting State the benefit of any treatment, preference or privilege resulting from:

(a) any customs union, economic union, free trade area, monetary union or similar international agreement or other form of regional cooperative arrangement, to which either of the Contracting States is a party; or

(b) any international or regional agreement or other similar arrangement relating wholly or mainly to taxation or any domestic legislation relating wholly or mainly to taxation.

(4) Each Contracting State shall not impose on the investor of the other Contracting State mandatory measures, which require or restrict the purchase of materials, energy, fuel or of means of production, transport or operation of any kind or restrict the marketing of products, or any other measures having the effect of discrimination against investments by investors of the other Contract-

ing State in favour of investments by its own investors, unless such measures are deemed vital for reasons of public order or public health.

Article 5

Compensation for Damage or Loss

(1) When investments made by investors of either Contracting State suffer damage or loss owing to war, other armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection, riot or other similar events in the territory of the other Contracting State, they shall be accorded by the latter Contracting State, treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, which this Contracting State accords to investments of its own investors or investors of any third state, whichever is more favourable for the investor.

(2) Without prejudice to paragraph (1), investors of one Contracting State who in any of the events referred to in that paragraph suffer damage or loss in the territory of the other Contracting State resulting from:

(a) requisitioning of their property by its forces or authorities; or

(b) destruction of their property by its forces or authorities which was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation,

shall be accorded prompt, adequate and effective compensation for the damage or loss sustained during that period of requisitioning or as a result of the destruction of their property. Resulting payments shall be made in a convertible currency and be freely transferable without delay.

(3) The condition "without delay" within the meaning of this Article and Articles 6 and 7 is deemed to be fulfilled if a repatriation or transfer is made within such period as is required for the completion of normal bank transfers. The said period shall commence on the day on which the request has been submitted and may on no account exceed one month.

Article 6

Nationalisation or Expropriation

(1)

(a) Investments by investors of either Contracting State shall not be nationalised, expropriated or subjected to measures having effect equivalent to nationalisation or expropriation (hereinafter collectively refer-

red to as "expropriation") by the other Contracting State except for the public interest related to the internal needs of that Contracting State and against prompt, adequate and effective compensation and on condition that such measures are taken on a non-discriminatory basis under due process of law and in accordance with domestic laws of general application.

(b) Such compensation shall amount to the fair market value of the expropriated investment immediately prior to or at the time when the decision of expropriation was announced or became publicly known, whichever is the earlier. Where the fair market value cannot be readily ascertained, the compensation shall be determined on equitable principles taking into account, *inter alia*, the capital invested, replacement value, appreciation, current returns, goodwill and other relevant factors. In the event that the payment of compensation is delayed, such compensation shall include interest at the prevailing commercial rate, which in any event shall not be less than the applicable LIBOR-rate of interest, from the date of expropriation until the date of payment. The amount of compensation finally determined shall be promptly paid to the investor in a convertible currency and allowed to be freely transferred without delay.

(c) Where a Contracting State expropriates the investment of a juridical person which is established or licensed under the law in force in its territory and in which investors of the other Contracting State own shares, stocks, debentures or other rights or interest, it shall ensure that prompt, adequate and effective compensation is received by such investors. Such compensation shall be determined and paid in accordance with the provisions of sub-paragraph (b) above.

(2) The investor affected shall, without prejudice to his rights under Article 9 of this Agreement, have a right to prompt review, under the law of the Contracting State making the expropriation, by a competent authority of that Contracting State, of its case, of the valuation of its investment, and of the payment of compensation, in accordance with the principles set out in paragraph (1).

(3) The provisions of this Article shall also apply to any direct or indirect measure of expropriation, nationalisation or other similar measures such as freezing or blocking of assets, levying of arbitrary taxes, the compulsory sale of all or a part of the investment, any state intervention, impairment, deprivation of management or control

of any kind with respect to, or a measure resulting in loss of or damage to the economic value of, such an investment, if the effect of such measure or measures, would be tantamount to expropriation.

(4) A claim to compensation in accordance with the principles and provisions of this Agreement shall also exist when, as a result of an intervention by a Contracting State in any company in which investment is made by investors of the other Contracting State, the investment is impaired in substance.

Article 7

Transfer of Payments

(1) Each Contracting State affirms that its legislation concerning foreign currencies is based on the principle of free movement of capital and that the transfer of payments in connection with an investment is free. Transfers shall include in particular, though not exclusively:

(a) the principal and additional amounts to maintain or increase the investment;

(b) the returns;

(c) repayment of loans;

(d) royalties and fees for the rights referred to in paragraph (1)(d) of Article 1;

(e) the proceeds from the liquidation or the sale of the whole or any part of the investment;

(f) unspent earnings and other remuneration of nationals of the other Contracting State or any third state engaged from abroad in connection with an investment;

(g) amounts spent for the management and maintenance of the investment;

(h) compensations referred to in Articles 5 and 6;

(i) payments referred to in Article 8;

(j) payments arising out of the settlement of a dispute.

(2) Transfers of payments under paragraph (1) shall be effected without delay in a convertible currency at the applicable rate of exchange.

(3) Transfers shall be made at the prevailing market rate of exchange on the date of transfer with respect to spot transactions in the currency to be transferred. In the absence of a market for foreign exchange, the rate to be applied will be the most recent exchange rate for conversion of currencies into Special Drawing Rights or United States Dollars, whichever is more favourable to the investor.

Article 8

Subrogation

(1) If a Contracting State or its designated agency or a company or enterprise incorporated in a Contracting State other than an investor (the "Indemnifying Party") makes a payment under an indemnity or a guarantee it has assumed in respect of an investment or returns in the territory of the other Contracting State (the "Host State"), or otherwise acquires any of the rights and claims of such an investment as a result of the complete or partial default of the investor, the Host State shall recognize:

(a) the assignment to the Indemnifying Party by law or by legal transaction of all the rights and claims resulting from such an investment; and

(b) that the Indemnifying Party is entitled to exercise such rights and enforce such claims by virtue of subrogation, to the same extent as its predecessor in title or the original investor.

(2) The Indemnifying Party shall be entitled in all circumstances to:

(a) the same treatment in respect of the rights and claims acquired by it by virtue of the assignment referred to in paragraph (1) above, and

(b) any payments received in pursuance of those rights and claims.

as the original investor was entitled to receive by virtue of this Agreement in respect of the investment concerned and its related returns.

Article 9

Settlement of Disputes between a Contracting State and an Investor

(1) Any dispute between a Contracting State and an investor of the other Contracting State with respect to an investment of the latter in the territory of the former shall, unless the parties to the dispute otherwise agree in writing, be settled in accordance with the following provisions of this Article.

(2) The dispute shall as far as possible be settled amicably between the parties to the dispute.

(3) (a) If the dispute cannot thus be settled within six months, from the date at which either party to the dispute requested amicable settlement, it shall be referred to the In-

ternational Centre for the Settlement of Investment Disputes ("the Centre") for settlement by conciliation or arbitration under the Washington Convention of 18 March 1965¹ on the Settlement of Investment Disputes Between States and Nationals of Other States ("the Washington Convention"), and the Regulations and Rules of the Centre.

(b) Either party to the dispute may institute proceedings before the Centre by addressing a request to that effect to the Secretary-General of the Centre as provided in Articles 28 and 36 of the Washington Convention; in the event of disagreement between the parties as to whether conciliation or arbitration is the more appropriate procedure, the investor concerned shall have the right to choose.

(c) Each party to the dispute hereby consents to the submission of disputes to the Centre for settlement by conciliation or arbitration.

(d) For the purpose of any proceedings initiated before the Centre in accordance with this Article, any company which is constituted in accordance with the legislation of one Contracting State, and which, immediately before the dispute arises, is controlled by investors of the other Contracting State, shall, for the purpose of Article 25(2)(b) of the Washington Convention be treated, as an investor of that other Contracting State.

(e) Neither Contracting State shall give diplomatic protection or bring an international claim in respect of any dispute referred to the Centre unless the other Contracting State has failed to abide by or to comply with the award rendered in such dispute.

However, diplomatic protection for the purposes of this sub-paragraph shall not include informal diplomatic exchanges for the sole purpose of facilitating the settlement of a dispute.

(4) In case the Washington Convention is not applicable, then the dispute shall at the request of either party to the dispute be submitted for settlement by an arbitral tribunal established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL),² as those Rules may be modified by the parties to the dispute (the Appointing Authority referred to is the Secretary General of the Centre).

(5) In any proceedings, juridical, arbitral or otherwise, concerning a dispute between

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 575, p. 159.

² United Nations, *Official Records of the General Assembly, Thirty-first Session, Supplement No. 17 (A/31/17)*, p. 34.

it and an investor of the other Contracting State, a Contracting State shall not assert, as a defense, its sovereign immunity. Any counter-claim or right of set-off may not be based on the fact that the investor concerned has received or will receive, pursuant to an insurance contract, indemnification or other compensation for all or part of its alleged damages from any third party whomsoever, whether public or private, including such other Contracting State and its subdivisions, agencies or instrumentalities.

Article 10

Settlement of Disputes between Contracting States

(1) Any dispute between the Contracting States concerning the interpretation or application of this Agreement shall be settled as far as possible through amicable negotiations between the Governments of the two Contracting States.

(2) If a dispute cannot thus be settled within six months following the date on which such negotiations were requested by either Contracting State, it shall, upon the written request of either Contracting State, be submitted to an ad hoc arbitral tribunal in accordance with the following provisions of this Article.

(3) The arbitral tribunal shall be constituted as follows: each Contracting State shall appoint one member, and these two members shall agree upon a national of a third state as their Chairman to be appointed by the Governments of the two Contracting States. Such members shall be appointed within two months, and such Chairman within three months from the date on which either Contracting State has informed the other Contracting State that it intends to submit the dispute to an arbitral tribunal.

(4) If the periods specified in paragraph (3) above have not been observed, either Contracting State may, in the absence of any other arrangement, invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointments. If the President is a national of either Contracting State or if he is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice-President shall be invited to make the necessary appointments. If the Vice-President is a national of either Contracting State or if he, too, is prevented from discharging the said function, the member of the Court next in seniority who is not a national of either Contracting State shall be invited to make the necessary appointments.

(5) The arbitral tribunal shall take its decision by a majority of votes. Such decision shall be made in accordance with applicable rules of international law and shall be final and binding on both Contracting States. Each Contracting State shall bear the cost of its member and of its representatives in the arbitral proceedings. The cost of the Chairman as well as any other costs shall be borne in equal parts by the Contracting States, unless the arbitral tribunal makes a different ruling. In all other respects, the arbitral tribunal shall determine its own procedure.

Article 11

Relations between Contracting States

The provisions of this Agreement shall apply irrespectively of the existence of diplomatic or consular relations between the Contracting States.

Article 12

Other Rules

If the legislation of either Contracting State or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting States in addition to this Agreement contains a regulation, whether general or specific, entitling investments or associated activities by investors of the other Contracting State to a treatment more favourable than is provided for by this Agreement, such regulation shall to the extent that it is more favourable prevail over this Agreement.

Article 13

Application

This Agreement shall apply to all investments including those made prior to its entry into force by investors of either Contracting State in the territory of the other Contracting State, but not to any investment dispute which arose, or any claim concerning an investment which was settled, before its entry into force.

Article 14

Entry into Force

(1) Each of the Contracting States shall notify the other that its constitutional requirements for the entry into force of this Agreement have been complied with.

(2) This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date of receipt of the last notification.

Article 15

Duration and Termination

(1) This Agreement shall remain in force for a period of thirty (30) years and shall continue in force thereafter for similar period or periods unless, one year before the expiry of the initial or any subsequent period, either Contracting State notifies the other Contracting State in writing of its intention to terminate the Agreement.

(2) In respect of investments made prior to the date when the notice of termination of

this Agreement becomes effective, the provisions of this Agreement shall continue to be effective for a period of twenty (20) years from the date of termination of this Agreement.

In witness whereof the respective representatives of both Contracting States, duly authorized thereto, have signed this Agreement.

Done in duplicate at Kuwait on this 10th day of March 1996 corresponding to 20th day of Shawal 1416 in the Finnish, Arabic and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergency the English text shall prevail.

For the Republic
of Finland:

OLE NORRBACK

For the State
of Kuwait:

NASSER AL-ROWDAN

[TRADUCTION — TRANSLATION]

ACCORD¹ ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE
FINLANDE ET L'ÉTAT DU KOWEÏT RELATIF À LA PROMO-
TION ET À LA PROTECTION DES INVESTISSEMENTS

Le Gouvernement de la République de Finlande et le Gouvernement de l'Etat du Koweït (ci-après dénommés « les Etats contractants »),

Désireux de renforcer la coopération économique entre les deux Etats contractants,

Déterminés à créer des conditions favorables à l'investissement par des investisseurs de l'un des Etats contractants sur le territoire de l'autre,

Reconnaissant que la promotion et la protection desdits investissements stimulera l'initiative industrielle et commerciale et améliorera la prospérité dans les deux Etats contractants,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier

DÉFINITIONS

Aux fins du présent Accord et à moins que le contexte l'indique autrement :

(1) Le terme « investissement » désigne les avoirs de toute nature appartenant à ou contrôlés directement ou indirectement par un investisseur d'un Etat contractant et investis sur le territoire de l'autre Etat contractant conformément à la législation et à la réglementation dudit Etat contractant, et notamment mais non exclusivement :

(a) Les biens meubles et immeubles ainsi que tous autres droits réels tels qu'hypothèques, gages, nantissements, usufruits et droits similaires, y compris les biens faisant l'objet d'un bail;

(b) Les actions et obligations de sociétés et autres formes de participation au capital desdites sociétés, ainsi que les prêts et valeurs émises par un Etat contractant ou par l'un de ses investisseurs et les revenus réinvestis;

(c) Les créances sur toutes sommes dues ou toutes participations ayant une valeur économique;

(d) Les droits de propriété intellectuelle et industrielle, y compris, mais non exclusivement, les droits d'auteur, brevets, marques de fabrique, concepts industriels, procédés techniques, savoir-faire, secrets commerciaux, clientèles et autres droits semblables;

(e) Tous droits conférés par la loi ou par contrat, toutes licences et permis octroyés conformément à la loi, y compris les concessions relatives à la prospection,

¹ Entré en vigueur le 21 mai 1997 par notification, conformément à l'article 14.

l'extraction ou l'utilisation des ressources naturelles et les droits de manufacturer, utiliser et vendre des produits.

(2) Toute modification apportée à la forme dans laquelle les biens sont investis ou réinvestis n'affecte pas leur caractère fondamental d'investissement.

(3) Le terme « investisseur » désigne :

(a) Toute « personne physique » ressortissant de l'un des Etats contractants en vertu de ses lois; et

(b) Toute « personne morale », en ce qui concerne l'un ou l'autre Etat contractant y compris le Gouvernement de l'un ou l'autre Etat contractant et tout organisme établi conformément à la législation de l'un ou l'autre Etat contractant et reconnue comme personne morale par la législation de ce dernier, notamment les institutions, fonds de développement, entreprises, agences, coopératives, sociétés de personnes, sociétés, filiales, fondations, compagnies, firmes, établissements, organisations et associations commerciales ou industrielles ou entités semblables, que leurs responsabilités soient limitées ou non, et tout organisme établi à l'extérieur de la juridiction d'un Etat contractant en tant que personne morale et dans lequel ledit Etat contractant ou l'un quelconque de ses ressortissants ou toute personne morale établie sous sa juridiction possède un intérêt majoritaire.

(4) Le terme « propriété » ou « contrôle » inclut la propriété ou le contrôle exercé par l'entremise de succursales ou filiales où qu'elles soient situées.

(5) Le terme « revenus » désigne les montants rapportés par un investissement et notamment, mais non exclusivement, les bénéfices, intérêts, plus-values, dividendes, redevances, commissions et paiements en nature.

(6) Le terme « territoire » désigne la totalité du territoire et la zone maritime d'un Etat contractant reconnue par le droit international, y compris toute zone située en dehors des eaux territoriales qui, conformément au droit international, est désignée dans le cadre de la législation d'un Etat contractant comme étant une zone dans laquelle un Etat contractant peut exercer ses droits souverains et sa juridiction.

(7) L'expression « activités associées » inclut, mais non exclusivement, les activités indiquées ci-après, admises conformément à la législation et à la réglementation de l'Etat contractant :

(a) L'établissement, le contrôle et le maintien de succursales, agences, bureaux ou autres facilités pour la conduite de leurs affaires;

(b) L'organisation de sociétés, l'acquisition de sociétés ou de participations dans des sociétés ou dans leurs biens, la gestion, le contrôle, le maintien, l'utilisation, la jouissance et l'expansion, la vente, liquidation, dissolution ou autre liquidation des sociétés organisées ou acquises :

(c) L'établissement, l'exécution et l'application des contrats liés aux investissements;

(d) L'acquisition, la propriété, l'utilisation et la liquidation par tout moyen légal de biens de toute nature;

(e) L'emprunt de fonds, auprès d'institutions financières locales, ainsi que l'achat et l'émission d'actions sur les marchés financiers locaux et l'achat de devises aux fins de gestion des investissements.

Article 2

PROMOTION DES INVESTISSEMENTS

(1) Chaque Etat contractant encourage sur son territoire les investissements effectués par des investisseurs de l'autre Etat contractant et reconnaît lesdits investissements et les activités connexes conformément à sa législation et à sa réglementation. Chaque Etat contractant veille à ce que les investisseurs de l'autre Etat contractant et leurs investissements bénéficient d'un traitement juste et équitable.

(2) Chaque Etat contractant prend toutes les mesures nécessaires en vue d'octroyer les installations, motivations et autres formes d'encouragement appropriées aux investissements effectués par les investisseurs de l'autre Etat contractant.

(3) Les investisseurs d'un Etat contractant sont autorisés à demander aux autorités compétentes de l'autre Etat contractant les installations, motivation et autres formes d'encouragement appropriées et ledit Etat contractant fait tout son possible pour accorder auxdits investisseurs toute assistance et les approbations, autorisations, permis et agréments dans la mesure et aux conditions déterminées par la législation et la réglementation dudit Etat contractant.

(4) Les Etats contractants peuvent périodiquement se consulter mutuellement de toute manière qu'ils jugent appropriée afin d'encourager et de promouvoir les possibilités d'investissement sur leurs territoires respectifs.

(5) Les investisseurs de l'un ou l'autre Etat contractant sont autorisés à recruter les gestionnaires et le personnel technique de haut niveau de leur choix sans tenir compte de la nationalité et à cet effet, chaque Etat contractant mettra à la disposition de l'autre toutes les facilités nécessaires dans la mesure permise par sa législation et sa réglementation. Les Etats contractants, dans le cadre de leur législation nationale, examineront de bonne foi et d'un œil favorable les demandes concernant les formalités nécessaires aux expatriés désireux d'entrer et de demeurer temporairement sur le territoire des Etats contractants en relation avec un investissement.

(6) En ce qui concerne le transport de biens ou de personnes en relation avec un investissement, chaque Etat contractant facilitera dans la mesure permise par sa législation et sa réglementation pertinentes ledit transport par les entreprises de l'autre Etat contractant.

Article 3

PROTECTION DES INVESTISSEMENTS

(1) Les investissements effectués par des investisseurs de l'un ou l'autre Etat contractant bénéficieront d'une protection et d'une sécurité totales sur le territoire de l'autre Etat contractant conformément au droit international et aux dispositions du présent Accord. Aucun Etat contractant ne fera obstacle par des mesures arbitraires ou discriminatoires à la gestion, au maintien, à l'utilisation et à la jouissance des investissements effectués sur son territoire par des investisseurs de l'autre Etat contractant ni à toute autre activité associée auxdits investissements.

(2) Chaque Etat contractant rendra publiques toutes les lois, réglementations, directives et procédures administratives concernant ou affectant directement les investissements sur son territoire des investisseurs de l'autre Etat contractant.

(3) Une fois établis, les investissements ne seront pas soumis dans l'un ou l'autre Etat contractant à des critères de performance supplémentaires susceptibles d'entraver leur expansion ou leur maintien, exigeant ou imposant l'engagement d'exporter les biens produits ou spécifiant que des biens ou services doivent être achetés localement ou imposant tout autre critère ou restriction supplémentaire du même ordre.

(4) Chaque Etat contractant reconnaît que, afin de maintenir un environnement favorable aux investissements sur son territoire par des investisseurs de l'autre Etat contractant, il doit fournir les moyens de faire valoir et mettre à exécution de façon réelle les droits relatifs aux investissements. Chaque Etat contractant garantit aux investisseurs de l'autre Etat contractant le droit d'avoir accès à ses tribunaux de justice, tribunaux et agences administratifs et tous autres organismes ayant autorité en matière de règlement judiciaire ainsi que le droit de recruter le personnel de leur choix possédant les qualifications nécessaires en vertu de la législation et de la réglementation de l'instance aux fins d'exercer les droits et de les mettre à exécution en ce qui concerne leurs investissements.

(5) Les investissements effectués par les investisseurs de l'un ou l'autre Etat contractant ne sont pas soumis à séquestration, confiscation ou tout autre mesure similaire en dehors des garanties d'une procédure régulière.

Article 4

TRAITEMENT DES INVESTISSEMENTS

(1) Chaque Etat contractant assure aux investissements et aux activités connexes en relation avec lesdits investissements, effectués sur son territoire par des investisseurs de l'autre Etat contractant, un traitement juste et équitable, qui n'est pas moins favorable que celui qu'il accorde dans des situations semblables aux investissements et activités connexes de ses propres investisseurs et des investisseurs d'un Etat tiers, le traitement le plus favorable prévalant.

(2) Chaque Etat contractant accorde aux investisseurs de l'autre Etat contractant, en ce qui concerne les rémunérations, transferts, revenus ainsi que la gestion, le maintien, l'utilisation, la jouissance, l'acquisition ou la liquidation de leurs investissements ou de toute autre activité connexe, un traitement non moins favorable que celui qu'il accorde à ses propres investisseurs ou aux investisseurs d'un Etat tiers, le traitement le plus favorable prévalant.

(3) Toutefois, les dispositions du présent article concernant l'octroi d'un traitement non moins favorable que celui accordé par un Etat contractant à ses propres investisseurs ou aux investisseurs d'un Etat tiers ne constituent pas une obligation selon laquelle l'Etat contractant doit accorder aux investisseurs de l'autre Etat contractant un traitement préférentiel ou un privilège résultant :

(a) D'une union douanière, d'une union économique, d'une zone de libre échange, d'une union monétaire ou d'un accord international semblable ou d'une autre forme de coopération régionale à laquelle l'un ou l'autre Etat contractant est partie; ou

(b) D'un accord international ou régional ou d'un autre arrangement de même nature ayant trait totalement ou principalement à la fiscalité ou de toute législation interne ayant trait totalement ou principalement à la fiscalité.

(4) Chaque Etat contractant n'impose pas aux investisseurs de l'autre Etat contractant des mesures obligatoires exigeant ou limitant l'achat de matériaux, électricité, carburant ou autres moyens de production, le transport ou l'exploitation de toute nature, ou la commercialisation de produits, ainsi que toute autre mesure entraînant la discrimination à l'égard des investissements effectués par les investisseurs de l'autre Etat contractant tout en favorisant les investissements de ses propres investisseurs, à moins que lesdites mesures ne soient jugées essentielles pour des raisons d'ordre public ou de santé publique.

Article 5

COMPENSATION POUR DOMMAGES OU PERTES

(1) Les investisseurs de l'un des Etats contractants qui subiraient des pertes ou des dommages sur le territoire de l'autre Etat contractant du fait d'une guerre ou autre conflit armé, d'un état d'urgence, d'une révolte, d'une insurrection ou d'émeutes, ou autres faits de même nature bénéficient de la part de cet Etat contractant d'un traitement non moins favorable que celui qu'il accorde à ses propres investisseurs ou aux investisseurs d'un Etat tiers en ce qui concerne la restitution, l'indemnisation, le dédommagement ou tout autre règlement, le traitement le plus favorable prévalant.

(2) Sans préjudice du paragraphe 1, les investisseurs d'un Etat contractant qui, dans l'une des circonstances mentionnées au paragraphe 1 subissent des dommages ou des pertes sur le territoire de l'autre Etat contractant résultant :

(a) De la réquisition de leurs biens par les forces armées ou les autorités dudit Etat contractant; ou

(b) De la destruction de leurs biens par les forces armées ou les autorités dudit Etat contractant, ladite destruction n'étant pas le résultat d'un conflit armé et n'étant pas davantage rendue nécessaire par la situation, bénéficieront d'une indemnisation prompte, adéquate et effective pour tous les dommages ou les pertes subis pendant la période du réquisitionnement ou à la suite de la destruction de leurs biens. Les paiements correspondant au dédommagement seront effectués dans une monnaie convertible et seront librement transférables sans délai.

(3) Au sens du présent article et des articles 6 et 7, l'expression « sans délai » signifie qu'un dédommagement ou un transfert est effectué dans les délais requis pour les transferts bancaires normaux. Ladite période commencera à la date à laquelle la demande de dédommagement a été présentée et ne devra en aucun cas être supérieure à un mois.

Article 6

NATIONALISATION OU EXPROPRIATION

(1) (a) Aucun des Etats contractants n'adoptera de mesures d'expropriation, de nationalisation ou toute autre mesure ayant un effet équivalent à une nationalisation ou à une expropriation (ladite mesure étant ci-après appelée « expropriation ») visant l'investissement d'un investisseur de l'autre Etat contractant à l'exception des mesures prises pour raison d'intérêt public et liées aux besoins internes de l'Etat intéressé, et moyennant une indemnisation rapide, suffisante et effective et à la

condition que lesdites mesures soient adoptées de manière non discriminatoire, avec les garanties d'une procédure régulière et conformément à la législation en vigueur.

(b) Ladite indemnisation doit correspondre à la valeur marchande qu'avaient les biens expropriés immédiatement avant la prise des mesures en question ou au moment où a été annoncée ou rendue publique la décision d'expropriation, la première de ces deux dates étant retenue. Dans les cas où la valeur marchande ne peut pas être établie, l'indemnisation sera fondée sur des principes d'équité tenant compte, notamment, des capitaux investis, de la valeur de remplacement, de la plus-value, du rendement actuel, de la clientèle et autres facteurs pertinents. Dans le cas d'un retard dans le versement de l'indemnité, cette dernière devra inclure les paiements d'intérêts au taux commercial en vigueur, lequel ne sera en aucun cas inférieur au taux interbancaire moyen des eurodollars à Londres (LIBOR) calculés à partir de la date de l'expropriation et jusqu'à la date du paiement. Le montant de l'indemnisation ainsi établi sera versé sans délai à l'investisseur dans une monnaie convertible librement transférable.

(c) Dans les cas où un Etat contractant procède à l'expropriation des investissements d'une personne morale établie ou cessionnaire en vertu de la législation en vigueur sur son territoire et dans laquelle des investisseurs de l'autre Etat contractant détiennent une participation, des actions, obligations et autres droits, il veillera au versement prompt, adéquat et effectif d'une indemnisation auxdits investisseurs. Ladite indemnisation sera déterminée et versée conformément aux dispositions de l'alinéa *b* ci-dessus.

(2) Sans préjudice de ses droits en vertu de l'article 9 du présent Accord, l'investisseur affecté a droit, en vertu de la législation de l'Etat contractant expropriant, à un examen rapide par l'autorité judiciaire dudit Etat contractant de son cas, de l'évaluation de ses investissements et du versement d'une indemnité, conformément aux principes énoncés au paragraphe 1.

(3) Les dispositions du présent article s'appliquent également à toute mesure directe ou indirecte d'expropriation, nationalisation ou autre mesure semblable, notamment, l'immobilisation ou le blocage des avoirs, la levée d'impôts arbitraires, la vente forcée de tout ou partie de l'investissement, l'intervention du Gouvernement, le fait d'entraver la gestion ou le contrôle dudit investissement ainsi que toute mesure entraînant une diminution de la valeur économique dudit investissement, si l'effet de ces mesures est semblable à une expropriation.

(4) Il y aura également lieu à indemnisation conformément aux principes et aux dispositions du présent Accord lorsque, à la suite d'une intervention par un Etat contractant dans toute entreprise dans laquelle les investisseurs de l'autre Etat contractant sont actionnaires, il est porté atteinte à la substance de l'investissement.

Article 7

TRANSFERT DES PAIEMENTS

(1) Chaque Etat contractant confirme que sa législation concernant les devises étrangères est fondée sur le principe du libre mouvement des capitaux et que le transfert des paiements liés à un investissement est également libre. Les transferts comprennent, notamment mais non exclusivement :

(a) Le montant du principal et les montants additionnels nécessaires pour maintenir ou accroître l'investissement;

(b) Les bénéfices;

(c) Le remboursement des prêts;

(d) Les redevances et commissions pour les droits visés au paragraphe 1, *d* de l'article 1;

(e) Le produit de la liquidation de tout ou partie de l'investissement;

(f) Les bénéfices non distribués et autre rémunération des ressortissants de l'autre Etat contractant ou d'un Etat tiers engagés de l'étranger en relation avec un investissement;

(g) Les montants consacrés à la gestion et au maintien de l'investissement;

(h) Les indemnisations visées aux articles 5 et 6;

(i) Les paiements visés à l'article 8;

(j) Les paiements découlant du règlement d'un différend.

(2) Les transferts de paiements visés au paragraphe 1 seront effectués sans retard dans une monnaie convertible au taux de change en vigueur.

(3) Les transferts seront effectués au taux de change en vigueur à la date du transfert pour les transactions au comptant dans la monnaie devant être transférée. En l'absence d'un marché des devises, le taux appliqué sera le taux de change le plus récent pour la conversion des devises en droits de tirage spécial ou en dollars des Etats-Unis, le taux retenu étant celui qui est le plus favorable à l'investisseur.

Article 8

SUBROGATION

(1) Si l'un des Etats contractants ou l'organisme désigné par lui à cet effet ou une entreprise ou société constituée dans un Etat contractant autre qu'un investisseur (ci-après appelé « garant ») verse un paiement au titre d'une indemnisation ou d'une garantie assumée en ce qui concerne un investissement ou des bénéfices sur le territoire de l'autre Etat contractant (l'« Etat d'accueil ») ou par tout autre moyen acquiert l'un quelconque des droits et titres liés audit investissement à la suite du manquement total ou partiel de l'investisseur ses obligations, l'Etat d'accueil reconnaîtra :

(a) Que tous les droits et titres résultant dudit investissement sont transférés au garant; et

(b) Que le garant est autorisé à exercer lesdits droits à réclamer lesdits titres en vertu du principe de la subrogation, avec la même force que son prédécesseur en titre ou que l'investisseur initial.

(2) Le garant a droit en toute circonstance :

(a) Au même traitement en ce qui concerne les droits et titres acquis en vertu du transfert visé au paragraphe 1, et

(b) A tout paiement reçu en vertu desdits droits et titres,

que l'investisseur initial devait recevoir dans le cadre du présent Accord en ce qui concerne l'investissement en question et les bénéfices en découlant.

Article 9

RÈGLEMENT DES DIFFÉRENDS ENTRE UN ETAT CONTRACTANT ET UN INVESTISSEUR

(1) A moins que les parties au différend n'en conviennent autrement par écrit, tout différend entre un Etat contractant et un investisseur de l'autre Etat contractant sera réglé conformément aux dispositions ci-après :

(2) Dans la mesure du possible, le différend sera réglé à l'amiable entre les parties au différend.

(3) (a) Tout différend qui n'a pu être réglé à l'amiable dans un délai de six mois à compter de la date à laquelle l'une ou l'autre partie au différend a demandé un règlement à l'amiable sera porté devant le Centre international pour le règlement des différends en matière d'investissement (« le Centre ») afin d'être réglé par conciliation ou arbitrage en vertu de la Convention de Washington en date du 18 mars 1965 sur le règlement des différends en matière d'investissements entre les Etats et les ressortissants d'autres Etats¹ (« La Convention de Washington »), et conformément aux Règles et Directives du Centre.

(b) Chaque partie au différend peut porter le différend devant le Centre en formulant une demande à cet effet au Secrétaire général du Centre, selon les directives des Articles 28 et 36 de la Convention de Washington; en cas d'un désaccord entre les parties en ce qui concerne le choix entre conciliation et arbitrage comme procédure appropriée, l'investisseur intéressé a le droit de choisir.

(c) Chaque partie au différend consent par le présent article à soumettre les différends au Centre pour le règlement par conciliation ou arbitrage.

(d) Aux fins de toute instance portée devant le Centre conformément aux dispositions du présent article, toute société constituée conformément à la législation d'un Etat contractant et dont les investisseurs de l'autre Etat contractant sont actionnaires majoritaires sera traitée comme un investisseur dudit autre Etat contractant aux fins de l'Article 25, 2, b de la Convention de Washington.

(e) Un Etat contractant ne peut pas accorder la protection diplomatique ou faire appel à une instance internationale en ce qui concerne tout différend porté devant le Centre que si l'autre Etat contractant n'a pas donné suite au jugement prononcé pour ledit différend.

Toutefois, la protection diplomatique aux fins du présent alinéa n'inclut pas les échanges diplomatiques informels à la seule fin de faciliter le règlement d'un différend.

(4) Dans le cas où la Convention de Washington ne s'appliquerait pas, le différend sera porté, à la demande de l'une ou l'autre partie, devant un tribunal arbitral institué aux termes du Règlement d'arbitrage de la Commission des Nations Unies pour le droit commercial international (CNUDCI)², ledit règlement pouvant être

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 575, p. 159.

² Nations Unies, *Documents officiels de l'Assemblée générale, trente-et-unième session, Supplément n° 17 (A/31/17)*, p. 36.

modifié par les parties au différend (la requête sera adressée au Secrétaire général du Centre).

(5) Dans toute instance, qu'elle soit juridique, arbitrale ou autre, concernant un différend entre un Etat contractant et un investisseur de l'autre Etat contractant, l'Etat contractant ne peut invoquer pour défense l'immunité en vertu du droit de souveraineté. Aucune demande reconventionnelle ou droit à compensation ne peut être fondé sur le fait que l'investisseur intéressé a reçu ou recevra, dans le cadre d'un contrat d'assurance, une indemnisation ou autre compensation pour tout ou partie des dommages invoqués de la part d'un tiers quel qu'il soit, public ou privé, y compris ledit autre Etat contractant et ses subdivisions, agences, ou intermédiaires.

Article 10

RÈGLEMENT DES DIFFÉRENDS ENTRE LES ETATS CONTRACTANTS

(1) Les différends que soulèveraient entre les Etats contractants l'interprétation ou l'application du présent Accord seront réglés à l'amiable dans la mesure du possible, dans le cadre de négociations entre les gouvernements des deux Etats contractants.

(2) Si un différend ne peut pas être réglé de la sorte dans les six mois à partir de la date à laquelle l'un ou l'autre Etat contractant a demandé l'ouverture desdites négociations, il sera porté, à la demande de l'un ou l'autre Etat contractant, devant un tribunal arbitral *ad hoc* conformément aux dispositions indiquées ci-dessous.

(3) Le tribunal arbitral sera constitué comme suit : chaque Etat contractant désignera un membre du tribunal, et ces deux membres choisiront un ressortissant d'un Etat tiers qui sera nommé Président du tribunal par les Gouvernements des deux Etats contractants. Les deux premiers membres seront nommés dans les deux mois, et le Président du tribunal dans les trois mois à partir de la date à laquelle l'un des Etats contractants a informé l'autre de son intention de porter le différend devant un tribunal arbitral.

(4) Si les nominations spécifiées n'ont pas été faites dans les délais prévus au paragraphe 3 du présent article, l'un ou l'autre Etat contractant peut, en l'absence de tout autre arrangement, inviter le Président de la Cour internationale de Justice à procéder à ces nominations. Si le Président est ressortissant de l'un ou l'autre Etat contractant, ou s'il est empêché pour toute autre raison de remplir cette fonction, le Vice-Président sera invité à procéder aux nominations requises. Si le Vice-Président est ressortissant de l'un des Etats contractants ou si lui-même est empêché de remplir cette fonction, les nominations seront effectuées par le membre de la Cour internationale de Justice le plus ancien qui n'est pas un ressortissant de l'un ou l'autre Etat contractant.

(5) Le tribunal arbitral prend ses décisions à la majorité des voix, conformément aux règles applicables du droit international et les décisions ont force exécutoire pour les deux Etats contractants. Chaque Etat contractant prendra à sa charge les dépenses afférentes à son membre et à ses représentants dans le cours de la procédure arbitrale. Les dépenses engagées au titre du Président et tous autres coûts sont réparties également entre les Etats contractants, à moins que le tribunal arbitral n'en décide autrement. Pour toutes autres questions, le tribunal arbitral arrête lui-même sa procédure.

Article 11

RELATIONS ENTRE LES ETATS CONTRACTANTS

Les dispositions du présent Accord s'appliquent nonobstant l'existence de relations diplomatiques ou consulaires entre les Etats contractants.

Article 12

AUTRES RÈGLEMENTS

Si la législation de l'un ou l'autre Etat contractant ou les obligations en vertu du droit international existant à l'heure actuelle ou établies par la suite entre les Etats contractants outre le présent Accord contiennent un règlement, général et spécifique, octroyant aux investissements ou activités connexes des investisseurs de l'autre Etat contractant un traitement plus favorable que celui prévu au présent Accord, ledit règlement prévaudra dans la mesure où il est plus favorable.

Article 13

APPLICABILITÉ

Le présent Accord s'applique à tous les investissements effectués sur le territoire de l'autre Etat contractant par des investisseurs de l'un ou l'autre Etat contractant, y compris les investissements effectués avant son entrée en vigueur. Toutefois, il ne s'applique pas aux différends en matière d'investissements étant survenus avant son entrée en vigueur, ni aux demandes d'indemnisation concernant un investissement qui ont fait l'objet d'un règlement avant son entrée en vigueur.

Article 14

ENTRÉE EN VIGUEUR

(1) Les Etats contractants s'informeront mutuellement que les formalités constitutionnelles requises pour l'entrée en vigueur du présent Accord ont été accomplies.

(2) Le présent Accord entre en vigueur trente (30) jours après la date de réception de la dernière notification.

Article 15

DURÉE ET DÉNONCIATION

(1) Le présent Accord restera en vigueur pendant une période de trente (30) ans et par la suite demeurera en vigueur pendant des périodes semblables, jusqu'à l'expiration d'une période de douze (12) mois à compter de la date à laquelle l'un ou l'autre Etat contractant aura notifié par écrit à l'autre son intention d'y mettre fin.

(2) En ce qui concerne les investissements effectués avant la date à laquelle la dénonciation du présent Accord prend effet, les dispositions du présent Accord

continueront à s'appliquer pendant une période de vingt (20) ans après la date à laquelle le présent Accord aura pris fin.

EN FOI DE QUOI, les représentants des deux Etats contractants dûment autorisés à cet effet ont signé le présent Accord.

FAIT à Koweït le 10 mars 1996 correspondant au 20 Shawal 1416 en langues finnoise, arabe et anglaise, les trois textes faisant également foi. En cas de divergence d'interprétation, le texte anglais prévaudra.

Pour la République
de Finlande :

OLE NORRBACK

Pour l'Etat
du Koweït :

NASSER AL-ROWDAN
